

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

22

איך מחליטים?!
/ סדרה חדשה
לשמיניסט המתלבט

30

מדוע היום האברכים
לא גדלים בעבודת
ה' / רבי אהרן
מקרלין שאל וענה.
התוועדות

23

הרב דודי דודקביץ'
מספיד את הרב
רזיאל שבת הי"ד

רבי דוד

רבי דוד אבוהצירא
בשיחה ל'קרוב אליך'
לרגל יום ההילולא
של ה'בבא סאלי'

עמוד 12

ילדים!!

הקומיקס חוזר!!!

בורחים מנפוליאון...

26

דירה גדולה למשפחה גדולה

הצטרפו לקהילה הצומחת של חריש!

בואו להיות חלק מקהילה
דתית, צעירה וחמה.

דירות 5 חדרים גדולות ומרווחות
עם נוף מדהים, פתוח לחורשה.

רכישה בטוחה מקבלן
עם ערבות בנקאית מלאה.

למעלה מ-75 דירות כבר נמכרו!

מבצע!

מפרט מפנק לרוכשים כעת!
אסלות תלויות! ריצוף 80/80 בסלון
וריצוף דמוי פרקט במרפסת!

* המבצע מוגבל בזמן * לפי תקנון החברה

* הפרויקט פתוח לכלל הציבור

לפרטים התקשרו:

1-700-500-555

אתה לא צריך בועה

בוא לשילובים הר ברכה

תכנית שילובים הר ברכה
נותנת לך מעטפת תומכת מושלמת

תואר . בית מדרש . מלגה
כא מה לאתה צריך כדי להצליח

רוצה לדעת עוד? yhb.org.il/shiluvim

הרב יזהר אשור 052-8319977

התכנית מוכרת כנקודות זכות בלימודי מורשת ישראל

אהרן רזאן

משורר אחד פעם כתב שהזמן לא נמצא בשעונים. המחוגים רק מראים את הזמן שחולף. חשבתי לעצמי שגם התפילה לא נמצאת בסידורים. הם רק מראים את המילים.

תכין לבם

פלאפל (אחרי הפגישה עם ראש הממשלה... (חחח) הוא לא צריך שום כוונה. הדיבור הוא כבר ממילא תוצאה של הרצון שלו. אך התפילה, היא עצמה הכנה וחיפוש של הרצון. בתפילת העמידה יש שמונה עשר רצונות ובקשות מעולמות והיכלות שונים. חיים, דעת, תשובה, רפואה, צדק, גאולה ועוד. צריך למשוך את הכוונה ללב ולהוציא את הבלבולים והטרדות. אם אבקש מכם להביט במילות התפילה, להכין לבכם לאותה כוונה ואז להתפלל כך שהמילים יהיו ביטוי לרצון שבכם, זה נשמע מסובך? מסופר על תלמידי הבעל שם טוב שביקשו ממנו עצה למצוא רבי אמיתי. אמר להם: "שאלו ממנו עצה והדרכה להתמודד עם מחשבות זרות וכוונה בתפילה. אם יש לו פתרון פשוט, תרופת פלא, אל תאמינו... חפשו רבי אחר!" התפילה היא שירת הנפש וגם עבודה. ועליה העולם עומד.

יומן וכותב בגדול על כל הרף "פגישה עם ראש הממשלה!" קל וחומר למלך מלכי המלכים. ומכיוון אחר. משורר אחד פעם כתב שהזמן לא נמצא בשעונים. המחוגים רק מראים את הזמן שחולף. חשבתי לעצמי שגם התפילה לא נמצאת בסידורים. הם רק מראים את המילים. איפה התפילה? באוויר סביבך. חפש אותה. הרי אתה יוצר אותה כרגע! ככוונה שאתה מכניס בכל מילה. ברגש האישי שבו אתה צובע את המשפטים היוצאים מלבך. ועוד משהו בעניין הקצב והמהירות. פעם לא הבנתי למה מתפללים לאט. כשם שבדיבור לא אומרים "בירוקיך טירוב מיה שילירומך", גם בתפילה, דבר רגיל! אחר כך הבנתי. כשמושיקו אומר "תסיף לי חמוצים" בדוכן

חבר טוב אמר לי פעם בהומור המיוחד שלו: "אני שונא להתפלל בשטיבלך... כשאני מתחיל להתפלל, מניין אחר כבר מסיים. תמיד אני מקנא באלו שיוצאים..." תפילה זו אכן עבודה, עבודת הנפש. חשבתי לחלוק איתכם כמה הכנות אישיות שהתקמו אצלי. נתחיל בתחושה של "תן לי רק לסיים את התפילה ואני ישר קופץ לעולם העשייה" - פגישות, טלפונים ושאר רעיונות שרצים בראש. חשוב הפוך: עכשיו, בשעה הזאת של שחרית, אתה נפגש עם מנהל העולם! לא רק שזו השעה החשובה ביום, אלא שזו השעה שתשפיע אור והצלחה על כל שאר התכונות שלך. הטלפון מצלצל. "שלוס, מדברים ממשד ראש הממשלה, זה המספר של מושיקו?" כן... זה אני! "מחר בשמונה בבוקר ראש הממשלה מבקש לפגוש אותך אישית. שיחה של שעה..." מה?? כמוכן שזו השעה הכי חשובה ביום. מושיקו אפילו לא מתכנן את שאר היום. פותח

ניחות של פעם

מנחמי רבי יוסף יצחק שניאורסון

מסירות נפש על התורה

מסירות נפשו של אדמו"ר הצמח צדק בילדותו על שמיעת התורה, ואמרתו של סבו האדמו"ר הזקן אשר את התורה לוקחים על ידי "לבת אש" - מסירות נפש

בַּלְבֵּת אֵשׁ (שמות ג, ב)

התנור גדול, כשהתחיל להניח העצים וראה שאין נכנסים בנקל כל כך, סידר העצים בקירוב אל פי התנור והניח אש, וכרגע נתמלא הבית עשן, והתחיל לדחוק העצים הבורערים פנימה יותר. אך כשראה שאי-אפשר, הוכרח לכבותם ולהוציאם, לראות מפני מה אין העצים נכנסים לתנור עד הכותל, וירא כי נער בתנור, ויצעק צעקה גדולה, וישמע גם בחדר הוד כ"ק רבנו הגדול, וגם בבית דירה השני ויביהלו כולם לקול הצעקה.

בהיות הבית מואר רק בנר קטן וגם עשן העצים שכיבה הנכרי היה מחניק לא היה אפשר ברגע הראשון להכיר מי הוא הנמצא בתנור, אך אחר כך ראו כי זהו הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק, ואז נודע התחכמותו במקום מחבואו.

להר סיני - על ידי האש

כ"ק אמי זקנתי הרבנית הצדקנית מרת רבקה [אשת אדמו"ר מהר"ש] זצוקלה"ה סיפרה לי, אשר בעצמה שמעה מאת כבוד זקנתה הרבנית מרת שיינא [אשת אדמו"ר האמצעי] נ"ע, אשר הייתה באותו מעמד אצל חמותה הרבנית סטערנא [אשת אדמו"ר הזקן] זי"ע:

כשהוציאו את הילד מהתנור, הוא היה מבוהל. חמותי - הרבנית סטערנא - צעקה אל החותן - כ"ק רבנו הגדול: "תראה מה יכל להיות, אסון. לזרים הנך מרשה להיכנס, וכשהילד שלך ביקש לא הרשית לו".

השיב החותן:

"שא, שא, משה רבנו הגיע להר סיני על ידי האש (ראיית לבת האש שבסנה) - וזכה שמתן תורה יהיה על ידו.

"את התורה לוקחים רק באמצעות מסירות נפש. הוא יהיה בריא ויהיה לו אריכות ימים."

(על פי אגרות קודש חלק טו עמ' קל"ט-מ)

עובדא הוה בחורף תקנ"ט או תק"ס, בהיות הוד כ"ק אדמו"ר הרה"צ צמח-צדק זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע בן תשע שנים, חשק מאוד להיות בין השומעים דא"ח [דברי אלוקים חיים, מאמרי חסידות, מפיו של סבו אדמו"ר הזקן] בלילי שבתות ולא הניחוהו. ויתחנן אל כ"ק אביו זקנו רבנו הגדול ולא הועיל, ויצטער מאוד על זה, ויתחכם למצוא איזה עצה לשמוע את התורה שאומרים בלילי שבת.

דירתו של כ"ק רבנו הגדול הייתה משני בתים שבכל אחד מהם שני חדרים, ושני כתלים מחברים הבתים. בבית אחד דרו בני ביתו של הוד כ"ק רבנו הגדול ובבית השני דר כ"ק רבנו הגדול בעצמו, ומחדר הראשון היו שליכות אל העליה שעל גבי חצי הבית הזה.

והנה בחדר שלפני חדר מושב הוד כ"ק רבנו הגדול היה תנור גדול (שגם היו אופים בו מזמן לזמן) אשר פי התנור היה בחדר החיצון, וכותל התנור נכנס לחדר אשר בו ישב הוד כ"ק רבנו הגדול. והתחכם הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק צמח צדק והתחבא בתנור והטה אזנו, ושמע אמרות הוד כ"ק רבנו הגדול. וכה היו כמה שבתות.

קול צעקה

פעם אחת היה קור גדול ביותר וקראו לנכרי להסיק את התנור, והתחיל להניח העצים. בהיות

07:34

עם המחנך
בעבודה בשדה

17:58

עם התנ"ך
בלימודי קודש

ימים פתוחים

רגבים בנגב:
29.1 י"ג בשבט | 15.2 ל' בשבט

רגבים בגולן:
4.2 י"ט בשבט | 11.2 כ"ו בשבט

רגבים בעמק:
7.2 כ"ב בשבט | 14.2 כ"ט בשבט

נושמים חקלאות מצמיחים ערכים

רשת רגבים על שלוש שלוחותיה, מזמינה אותך להירשם לשנת הלימודים תשע"ט לחוויה מאתגרת המשלבת לימוד תורה, עבודה חקלאית ובגרות מלאה בתנאי פנימייה מלאים. ההרשמה לבוגרי כיתות ח' בלבד.

רגבים
רשת חינוכית חקלאית
מבית רוח הגולן ע"ד

רגבים בנגב טל: 08-8662350 | נייד: 050-3177779 | klita.regavimbanegev@gmail.com
רגבים בגולן טל: 04-9113364 | נייד: 050-3177779 | klita.regavimbagan@gmail.com
רגבים בעמק טל: 04-6078717 | 3570622@gmail.com

צדיקים אמיתיים נופלים

הרב אלי שיינפלד
ר"מ בישיבת 'חורב', מחבר הספר 'הבן שלי מתבגר' ומעביר סדנאות להורים למתבגרים

"בזמן שהנך מרגיש בקרבך סערת היצר, דע לך שבזה הנך מתדמה אל הגדולים הרבה יותר מאשר בשעה שאתה נמצא במנוחה שלימה שאתה רוצה בה." כך כתב הרב יצחק הוטנר במכתב תשובה לתלמיד שקונן לרב על קשיים ונפילות אותם הוא חווה ביישיבה.

נראה שאחד המעכבים הגדולים של קרבת ה' הוא 'פרפקציוניזם רוחני', כלומר, תפיסת עולם הסוברת שהאדם יכול לעמוד במטלות הרוחניות הניצבות בפניו בצורה טוטאלית. תפיסה זו עלולה להוביל את האדם שחווה לעיתים קשיים ונפילות, לצייר לעצמו ציור כאילו הוא בלתי שתול בבית ה' והצדיקות ממנו והלאה. ציור זה מצמיח אצלו ייאוש, הייאוש מתבצר בלבו, ומכאן הדרך למטה קרובה ביותר. זוהי טעות יסודית בעלת השלכות לא פשוטות.

בספר קהלת נאמר "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" ובספר משלי נאמר "כי שבע יפול צדיק וקם". שלמה המלך מלמדנו כי העובדה שהאדם לעיתים חוטא איננה שוללת את היותו צדיק. גם העובדה שהוא אינו חף מנפילות אינה מונעת ממנו להיקרא צדיק. הצדיק אמנם נופל אך הוא מודע לנפילותיו ואף נכנה מהן. הוא אזור כוחות, מתגבר וקם. הרשע לעומתו חווה נפילות וממשיך להתחפר ולהתבוסס במקום שפלותו.

לכן, בוודאי שאפשר להיות צדיק אמיתי, אם ההתקדמות והגבורה יהיו אבני יסוד בעבודה הרוחנית, בו בזמן שלא נניח לגלי הייאוש לשטוף בעת שחשים בניסיונות בתהליך ההתקדמות.

"זה לא היה כן!"

הרב משה ויינברג
ראש ישיבת סוכטשוב

"כל אחד ואחד מישראל חייב לומר, מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב". ומאידך אמרו חז"ל במסכת שבת: אם ראשונים בני מלאכים - אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים - אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים. ירידת הדורות היא כל כך גדולה, שהראשונים כמלאכים ואנו כסתם חמורים. ואם כן קמה וניצבת השאלה, האם "אנו כחמורים" יכולים מעשינו להיות כמעשי אבותינו?

אולם, ידוע מאמרו של הרה"ק רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ש"אם ירצו מהשמים לתת לי להיות אברהם אבינו, לא אקבל את ההצעה: כי מה משנה מי הוא אברהם אבינו, אני או אברהם. העיקר משנה בשמים שאברהם יהיה אברהם, וזושא יהיה זושא".

תפקיד האדם בעולם הזה הוא למצות את עצמו בכל כוחות הנפש שהקדוש ברוך הוא נתן לו. חייב אדם לעמול בכל כוחותיו, כמו שאברהם ויצחק ויעקב עמלו בכל כוחותיהם. אמת, "ראשונים כמלאכים", ואנו בגלל ירידת הדורות כחמורים; אבל את מה שיש לנו, את מה שהקדוש ברוך הוא נתן לנו, חובתנו לנצל בלא להשאיר פירור לא מעובד. חובתנו להגיע למקסימום של 'זושא' שיש בנו.

חנוך לנער על פי דרכו, לא על פי דרכו של אברהם, לא על פי דרכו של יצחק, ואף לא על פי דרכו של יעקב. רק על פי דרכו של הנער, רק על פי כוחות הנשמה שנתן הקדוש ברוך הוא בנער, בכוחות אלו יכול כל אחד להיות 'זושא'.

על הפסוק "להודיע לבני האדם גבורותיו", אמר בעל היסוד העבודה' מסלונים זצ"ל: כל אדם הוא 'גיבור רוח', הוא רק אינו יודע על כך, יצרו הרע מסתיר זאת ממנו. ותפקידנו "להודיע לבני האדם", לגלות את אוזנו של כל אחד: דע לך כי גיבור אתה, אם תהיה מה שאתה באמת, אם תמצה את כוחות הנפש שלך.

שמעתי מאחד מסופרי דורנו שפעם היה אצל מו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זצ"ל, ואמר לו הנתיבות שלום בחיור: "אתה הרי תכתוב ספר עלי אחרי פטירתך", לאחר מאה ועשרים, ותתאר את תולדות חיי בפרוטרוט. אני מבקש ממך: אנא, אל תכתוב עלי 'כבר בנעוריו היה והיה ויהי וכו'"; זה לא היה כך, עבדתי קשה מאוד מאוד כדי להגיע למה שהגעתי. ואם תכתוב את האמת, יהיה זה מעין הדרכה וחינוך לדורות הבאים".

בשביל מה לך?

הרב שאול יונתן ויינגרט
ראש ישיבת 'תום ודעת'

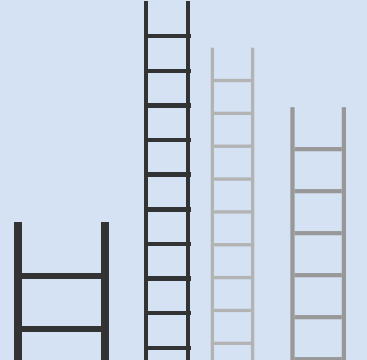
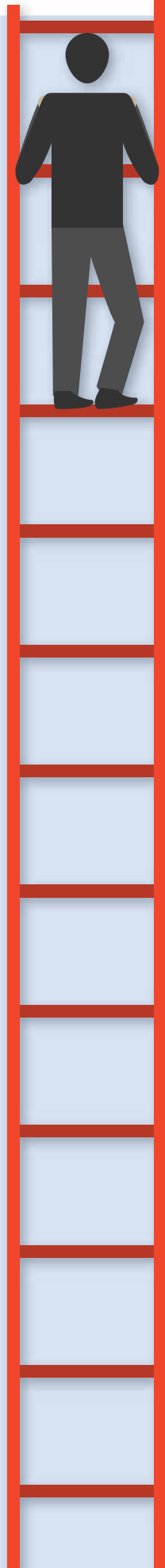
האם רצונך להיות צדיק אמיתי כדי שיבואו אליך לקבל ברכות, או שאתה רוצה לעשות את מה שה' רוצה שאתה תעשה? הרי בסופו של דבר יש נחת רוח לה' ממי שאתה, לא ממי שאינך. עליך לעשות את מה שה' אלהיך שואל מעמך, ולא את מה שהוא מבקש מחברך.

אם כוונתך לתואר השלם והאמיתי של צדיק, הרי שרק מעטים זוכים לזה, כיוון שזו מתנת שמים. אך אם כוונתך לאדם שעובד א-להים כל חייו, ולפיכך הוא צדיק וזכאי בדינו, הרי על כך משביעים אותך עוד לפני הלידה - "תהי צדיק ואל תהי רשע", ובוודאי תוכל להגיע לזה.

ואולי, צריך להגדיר מחדש את המילה 'אמיתי'. צדיק אמיתי הוא צדיק שלא נופל ממדרגתו, "שפת אמת תכון לעד", ואדם שהוא צדיק אמיתי ישאר צדיק לנצח. ואולם, כבר הורה לנו הלל הזקן: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", ואם כן, אף פעם לא נוכל לנוח ולומר שגמרנו את תפקידנו, והגענו לדרגת 'צדיק אמיתי'.

בקיצור, עוד לפני לידתך השביעו אותך שתהיה צדיק, וה' נתן לך את הכוח להיות כזה שמנצח כל הזמן במלחמה, אך צדיק אמיתי שאיננו נופל כנראה שאינך צריך להיות! אינני יודע אם זה מאכזב אותך, אך אפשר לומר די בוודאות שאין לך סיכוי להיות צדיק 'אמיתי'.

מה עושים עכשיו? פונים אל התפקיד האמיתי שלנו, ובמקום לשאול "מה הסיכוי", שזו שאלה שמתאימה למהמרים, נתחיל לשאול מה יאפשר לנו למלא את תפקידנו וייעודנו בחיים בצורה הטובה ביותר.

אדם אדמה

הכנה לט"ו בשבט

יום שלישי, ז' שבט | 23.1

16:30
הסעה
מרכבת
פרדס חנה

יום פתוח

מדרשת 'אמונה' בארי < פרדס חנה

17:00 היכרות ודברי פתיחה הדס פוקס

17:15 "שתלתם ניגונים" שרה וייסמן

18:00 "ואדם אין לעבוד את האדמה" - הרב ד"ר משה הרשקוביץ

19:00 "חג לאילנות? על עצים, אנשים ושאר ירקות" הרב אבישי מזרחי

ארוחת ערב

20:30 "משירי הארץ" שירים וניגונים לכבוד ט"ו בשבט

עם אודהליה ברלין

במהלך הערב: ■ פאנל עם הצוות
■ ראיונות לשנת תשע"ט
■ מפגשי הכוון עם רכזות שירות

הצפירה 1,
פרדס חנה

כניסה חופשית בהרשמה מראש בלבד
052-224-3532

פרץ איינהורן

צ"ש לחיילים

בדיעבד או לכתחילה?

שבוע לאחר מכן הצליח המפקד להשיג עבורם דרך הרס"ר של הבסיס מיטה נפתחת כמעט חדשה, וגם דאג להעביר עם החייל ארגז מלא כל טוב לכבוד שבת קודש בבית.

חשבתי לעצמי: אשריכם ישראל! אשרי צה"ל!

ההתמסרות האינסופית לטובת המדינה וכלל ישראל של אותו חייל, שאף אחד מהחברים שלו לכיתה לא יודעים מה הוא חווה ועובר בבית, והוא ממשיך לעמוד במשימות ולמלא את הפקודות הצבאיות כאחד החיילים, בדיוק כמו כולם - זה פשוט פלאי פלאות.

מאז שהמפקד הזה התקשר אלי, הסיפור הזה הולך איתי ואני חושב בליבי: כמה צריך לדון כל חייל לכף זכות. כמה צריך להיות בעין טובה על כולם ועל הכל!

כמה צריך להתאמץ, במיוחד בצבא, להבין ולהפנים שכל מציאות של בדיעבד, זה בעצם הלכתחילה של הלכתחילה!

הסיפור של החייל הזה, זה לכאורה סיפור של בדיעבד: אבא בכלא, הורים גרושים, יש עניות בבית והאמא חולה. אבל עלינו לזכור שה' יתברך - קדקוד עולם, ממש ממש דייקן - הכל אצלו יתברך בתכלית הדקדוק, שום דבר לא קורה במקרה או מתפספס אצל בורא עולם, אין אצלו יתברך בלתי"מים!

ולכן חשוב מאוד שהמבט שלנו על כל הסיבוכים של המציאות - כל מה שנראה בדיעבד, זה ממש לכתחילה אצל בורא עולם!

עלינו להתנהג בביטול ובענווה כלפי בורא עולם ולזכור תמיד שיש רק שני דברים בעולם: או טוב גלוי, או טוב מכוסה. עלמא דאתגליא - טוב גלוי, "בבוקר חסדך", טוב הנראה לעין - לכתחילה ממש! או עלמא דאתכסיא - טוב מכוסה, "ואמונתך בלילות", טוב הנסתר מן העין. טוב ה' שמתגלה דרך מציאות של בדיעבד, של ניסיונות, קשיים, התמודדויות, מאבקים ומלחמות.

כשמתבוננים נכון וזוכרים שהשם יתברך איתנו, רק מתעצמים הכוחות ורק מתחזקים באמונה, מתוך ההעדר מתגלה ה' ונדבקים בה' יתברך יותר!

על מפקד לחייל כזה, ובכלל על מפקדים לחיילים בודדים ולחיילים שיש להם בעיות ת"ש או בעיות רפואיות, מוטלת האחריות לא רק לעזור לחיילים מבחינה פיזית ושחרורים הביתה, אלא גם אחריות רוחנית. על המפקד להרים את החייל מבחינה רוחנית ולחזק את החיילים באמונה - להקנות להם את המבט האלוקי הזה: שכל הבעיות שלהם באו כדי לגדל אותם ולהוציא מן הכוח אל הפועל את כל הכוחות האלוקיים והטהורים שגנוזים בהם, ושיש להם זכות עצומה להיות חיילים ולוחמים על אף הקשיים, ושזה שהם לא מוותרים - ה' יתברך שמח בזה ממש!

לעזור בבית שלהם כמה שיותר, אבל לעולם לא להיכנס ולהיגרר לחיים של מסכנות, הלקאות עצמיות, דיכאונות, האשמות והדגשת החסרונות.

"אין הקדוש ברוך הוא נכנס בטרוניה עם בריותיו" - זה היסוד!

יש לך ניסיון אחי? - ה' יתברך יודע בוודאות שיש לך את הכוחות להתמודד איתו, ולא רק להתמודד איתו, אלא לגדול ממנו, מתוך המצרים. "מן המצר קראתי יי' ענני במרחב יי' - פעם שמעתי שיעור של רב שהסביר ככה:

אתה חושב שאתה קורא לה' יתברך מן המצרים שלך, אבל ה' יתברך מגלה ומסביר לך שזה בכלל לא מצרים, אלא מתנות שמים של מרחבים אדירים של אמונה וטהרה ודבקות בו יתברך.

כן, אנחנו לא מבקשים מראש מתנות שמים כאלו!

כן, אנחנו רוצים לחיות בכריאות רוחנית, נפשית וגופנית, אבל למי מאיתנו אין איזה מצר שמציק לו? ! למי מאיתנו אין איזה מצר שנראה לו לגמרי בדיעבד בחיים שלו, והוא מדמיין כל הזמן שאם המצר הזה ייעלם, הכל יהיה טוב? !

זה שקר מוחלט!!! המצרים המגיעים מאת ה' יתברך, הם ממש המרחבים שעלינו לחשוף בתוכנו ובפנימיותנו.

בשבוע

שעבר זכיתי לקבל טלפון ממפקד שנסע לעשות ביקור בית אצל חייל שלו שעכשיו התחיל טירונות. המפקד הגיע הביתה, דפק בדלת, אמו של החייל פתחה את הדלת והמפקד אמר: "שלום, אני המפקד של הבן שלך". האמא הזמינה אותו לשבת, מזגה לו כוס מים וסיפרה לו: "תקשיב, לא רציתי שהבן שלי ילך לקרבי. אני גרושה, בעלי הקודם בכלא, יש לי עוד שני ילדים קטנים, וכמו שאתה רואה, אין לנו יותר מדי ריהוט בבית".

המפקד מסתכל ורואה סלון כמעט ריק לגמרי מריהוט, חוץ מספה אחת ישנה ועליה שני ילדים ישנים ראש-זנב. המפקד בהלם, אבל נותן לאמא להמשיך לדבר. האמא של החייל ממשיכה ומספרת שאין לה כסף, ובנוסף להכל גילו לה לפני חודשיים גידול כבד והיא לא יודעת איך היא שורדת את כל זה ביחד בלי הבן הגדול שלה שעכשיו התגייס. המפקד כמעט בוכה, אבל מתמלא בעוז ובאמונה ואומר לאמא: "תקשיבי, הבן שלך רק עכשיו התחיל טירונות, אני מאוד שמח בו ואוהב אותו, אני חושב שממש חבל שהוא יעזוב את הצבא, את הרי רוצה שיהיה לו טוב, ושלא ירגיש כל הזמן מסכן ויהיה כל הזמן עסוק בצרות ובקשיים. ברור שהוא יכול לעזור לך בבית, אבל הצבא זאת הזדמנות נפלאה עבורו ועבורכם לשקם אתכם ואת הבית. אני אעשה כל שביכולתי כדי לתת לו סופי שבוע קבועים בבית. אעשה הכל כדי לדאוג לכם לריהוט וכדי לעזור לכם בדברים נוספים, כמובן שגם אדאג שהוא יוכל להתלוות אלייך לבדיקות וטיפולים. אבל אסור בשום אופן להרוס לו את התכנון להיות לוחם ולהגן על המדינה ועל העם שלנו".

האמא הקשיבה בסבלנות וקיבלה את דברי המפקד. המפקד חזר לפלוגה ותפס את החייל לשיחה אישית: "שלום, היום הייתי בבית שלך. אני יודע מה אתה חווה ועובר, ואני בעזרת ה' הולך לעזור לך, לאמא שלך ולאחים שלך הרבה מאוד. ביקשתי מאמא שתישאר לוחם והיא הסכימה". החייל בכה מהתרגשות, ואמר תודה.

סדנת אימאגו לזוגות דתיים

רוצים להיפגש על הגשר? רוצים ללמוד את האמונות של תקשורת אמיתית ולאהוב מחדש? או אולי יש בעיה שעוד לא פתרתם.

סדנת ה"אימאגו" לזוג הדתי יתקיים באווירת שבת במלון עדן בטבריה פברואר 1,2,3.

הסדנא מיועדת לכל זוג שמעוניין בקשר ותקשורת אמיתיים. תלמוד איך לאהוב באמת, איך להבין את עצמך ואת הבן זוג בו זמנית, ואת המשמעות של חמלה.

הסדנא מהווה מסע לתוך החיים שלך ושל בן זוגך. להכרה אמיתית.

עורכי הסדנא: מימי ומשה דיקמן
 מימי פסיכולוגית מומחית לטראומה וזוגיות
 משה נויירולוג ומרצה בבי"ס לרפואה, "הדסה"
 מחיר עכשיו לזוג: 3,100 ₪ • החל מה/12/17 3,500 ₪
אל תחמיצו הזדמנות מיוחדת זו להתאהב מחדש.
 לפרטים והרשמה: 054-7554228

הרב אהרן קניש ישיבת נתיב אריה: "אני מכיר ועבדתי עם מימי למעלה מ-12 שנה, צפיתי בה הופכת גם קשיים מאד גדולים להצלחות. אני מורשם לא רק מהמקצועיות של מימי, אלא גם מיראת השמים שלה. הסדנא הזאת חשובה לכל בית יהודי"

התוועדות טוב הארץ אירוע 6"11 2018

ערכת פירוח ארצינו
הקדושה לכל משתתף

יום רביעי - אור לט"ז שבט תשע"ח, 31 ינואר 2018 למניינם | מוצאי ט"ו בשבט
באולם שירת ירושלים - רחוב כנפי נשרים 64 | בשעה 19:30 פתיחת שערים | בשעה 20:00 תחילת אירוע

לפרטים: 053-3022507

התוועדות

עם הרב יגאל קמינצקי רב גוש קטיף תובב"א ויד"ר מכון תודה והארץ
ו הרב דוד דודקביץ' ראש ישיבת דעה ישראל ורב הישוב יצהר

- הליווי מוזיקאלי -

סדר 6"11 בשבט

בהנחיית הרב נתנאל יוסיפון ראש ישיבת ההסדר נתניה

בהשתתפות:
חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ'
ראש אגף תרבות יהודית הרב איתאל בר לוי

הופעה מלאה
עקיבא תורג'מן
מארח את
ביני לנדאו

ניתן לרכוש כרטיסים דרך אתר
טיקצ'אק. עלות כרטיס: 20 ש"ח

מה אהבתי

הרב יונתן זקס

פרשת בא | הסיפור שאנו מספרים

פעמיים בתולדות המערב נשכחה עובדה זו, או שהתעלמו ממנה, או שמרדו נגדה. במאות ה-17 וה-18 נעשה מאמץ מכוון ליצור עולם בלי זהויות. מאמץ זה היה חלק חשוב במיזם הנאורות. הנאורות הייתה חלום אצילי. לזכותה נזקפות התפתחויות רבות שערכן הוא מעל לכל ויכוח, ושאלו צריכים לעמול לשימורן. אלא שהיבט אחד בה נכשל, והוא נידון לכישלון מתחילת ברייתו: הניסיון לחיות בלי זהות.

קו המחשבה היה כדלהלן. בימי הביניים הזהות הושתתה על הדת. והדת, לאורך מאות שנים רבות, גרמה למלחמות בין נוצרים למוסלמים, ולמן הרפורמציה למלחמות בין נוצרים לנוצרים, פרוטסטנטים וקתולים. ואם כן, כדי לשים קץ למלחמות יש להתקדם אל מעבר לזהויות. וזהויות הן פרטיקולריות; לפיכך, הבה נסגוד כולנו רק לדברים אוניברסליים: לשכל ולניסיון, לפילוסופיה ולמדע. הבה נבנה שיטות, לא סיפורים. כך תהיה האנושות לאחת, כמו זו שהייתה לפני מגדל בבל.

אלא שהדבר אינו אפשרי, לפחות לא במצבה הידוע של האנושות. התגובה, כשבאה, הייתה אכזרית והרסנית. המאה ה-19 ידעה את שיבת המודחק. הזהות חזרה בסערת נקם, ועתה הושתתה לא על הדת אלא על זה או אחר משלושת תחליפיה: מדינת הלאום, הגזע (הארי), והמעמד (הפרולטר). במאה העשרים, מדינת הלאום הולידה שתי מלחמות עולם. הגזע הוליד את השואה. המאבק המעמדי הוליד את סטלין, את הגולאג ואת הקג"ב. מאה מיליון איש נהרגו בשמם של שלושת אילי הכוזב הללו.

זה חמישים שנה שהמערב נתון בניסיון שני לבטל את הזהות, עתה בכיוון ההפוך. הפעם, המערב החילוני סוגד לא לאוניברסל אלא לאינדיבידואל: לעצמי, ל"אני". המוסר - הקוד הסמך של הערכים המשותפים המלכדים את החברה בדאגה לטוב המשותף - התמוסס לכדי מוסר דליל שכל עניינו בזכותו של כל יחיד לעשות, או להיות, כל מה שהוא רוצה, כל עוד הוא אינו פוגע ישירות בזולת.

וזהויות נעשו למסכות שאפשר לעטות עטיית עראי לא מחייבת. בחלקים נרחבים של החברה הנישואים נחשבים מוסד שעבר זמנו, ההורות מושהית או מבוטלת, והקהילה היא המון חסר פנים. עדיין יש לנו סיפורים, מהארי פוטר דרך שר הטבעות עד מלחמות הכוכבים, אך אלה הם סרטים, מְבֻדֵּים, פנטזיות - לא כלים למעורבות אלא כלים לבריחה. עולם זה הוא סובלני לעילא, עד שהוא נתקל במחוזות שאינם לטעמו; כשזה קורה הוא מתקפד מיד, נעשה קנאי עד גסות, ונסחף לפוליטיקה הליניניאית של ההמון. זהו פופוליזם, והפופוליזם הוא מבוא לרודנות.

אינדיבידואליזם-היתר של זמננו לא יאריך ימים. אנחנו בעלי חיים חברתיים. איננו יכולים לחיות בלי זהויות, משפחות, קהילות ואחריות משותפת. פירוש הדבר שאיננו יכולים לחיות בלי הסיפורים המחברים אותנו לעבר, לעתיד, ולקבוצה גדולה שההיסטוריה שלה והייעוד שלה הם גם ההיסטוריה והייעוד שלנו. התובנה של התורה עוונה תקפה. כדי להקים חברה חופשית ולקיימה, צריך כל אחד לספר לילדיו כיצד הושג החופש ומה היה טעמם המר של החיים בלעדיו. להטעימם מלחם העוני ומן המרור. המאבד את הסיפור הזה, סופו שיאבד את חירותו. כך קורה כאשר שוכחים מי אנחנו ולמה.

המתנה הגדולה ביותר שבידנו לתת לילדינו אינה כסף ואינה קניין, כי אם סיפור. סיפור אמיתי, לא פנטזיה; סיפור המחבר אותם אלינו ואל מורשת עשירה של ערכים נאצלים. איננו גרגרי אבק הנישאים אנה ואנה על פי כיוונה של האופנה הרוחנית בת הרגע. אנו יורשיו של סיפור שהדריך מאות דורות של אבותינו ושינה את העולם המערבי כולו. את אשר נשכח נאבד. המערב שוכח את סיפורו. אסור לנו לשכוח את שלנו.

אנו מביטים לאחור, על פני שלושת אלפים ושלוש מאות השנים שעברו מימי משה ועד הנה, ונוכחים לראות כמה צדק משה. סיפור המסופר על פני הדורות הוא מתנת הזהות. והיודע את זהותו, היודע מי הוא ומה ולמה, יכול לנווט במדבריות הזמן באומץ ובבטחה.

לא לנאומים האלה היינו מצפים ממשה ימים ספורים לפני הגאולה ממצרים. זה מאתיים ועשר שנים שבני ישראל גולים על אדמת נכר. אחרי תקופה ראשונה של שפע ונוחות הם נרמסו ושועבדו, שנים על שנים, ולאחרונה אף נגזר עליהם רצח-עם שקט של הריגת כל הבן היילוד. עכשיו, אחרי אותות ומופתים וסדרה של מכות שהורידה את האימפריה הגדולה ביותר בעולם העתיק על ברכיה, הם עומדים לצאת לחופשי. ועל מה משה מדבר איתם?

לא על החופש, ולא על ארץ זבת חלב ודבש המחכה להם, ולא על המסע המדברי העומד עתה בפניהם. לא ולא. שלוש פעמים הוא שב ומדבר איתם על העתיד הרחוק, על הימים שלאחר המסע, כשהם יהיו חופשיים בארצם; אך לא על הארץ נסובים דבריו, ולא על החברה שהם עתידים לבנות, ואפילו לא על החובות הבאות עם החופש. דבר אחר מעסיק אותו.

הוא מדבר איתם על חינוך. על חובת ההורים כלפי ילדיהם. הוא מדבר איתם על השאלות שילדיהם אולי ישאלו אותם בימים רחוקים, כשהמסות הגדולות שעניינם תראינה בקרוב יהיו לכל היותר זיכרון מטושטש. הוא אומר לאחיו בני ישראל לעשות את מה שעם ישראל אכן עושה מאז ועד היום. ספרו לילדיכם את הסיפור. עשו זאת בדרך האפקטיבית ביותר. תנו להם לחוות שוב את הדרמה של הגלות והיציאה ממנה, העבדות והחירות. עודדו את ילדיכם לשאול שאלות. ספרו את הסיפור כאילו אתם יצאתם ממצרים, לא כדין וחשבון היסטורי יבש. אמרו להם שאורח החיים שלכם והטקסים שאתם משמרים הם כאלה מפני ש"זה עשה ה' לי" - לא לאבותי אלא לי. עשו זאת חי. עשו זאת חם. עשו זאת חד. עשו זאת חג.

ולא פעם אחת הוא אומר זאת, אלא שלוש. מדוע סבר משה שזה הדבר החשוב ביותר שיש לומר ברגעים הגורליים של הגאולה? כי חופש הוא יצירתה של אומה, ואומה צריכה זהות, וזהות צריכה זיכרון, והזיכרון מקודד בסיפורים שאנחנו מספרים. הקשר החזק ביותר בין דורות הוא הסיפור על אלה שבאו לפנינו: סיפור ההופך לסיפורנו שלנו, ואנו מנחילים אותו כמורשת מקודשת לאלה שיבואו אחרינו.

סיפור זה מספק את התשובה לשלוש שאלות היסוד שכל אדם חושב חייב לשאול בשלב זה או אחר בחייו: מי אני? למה אני כאן? איך ראוי אם כן שאחיה? יכולות להיות תשובות רבות לשאלות הללו. התשובות היהודיות הן אלו: אני בן, או בת, לעם שאלוקים פדה מעבדות לחירות. אני כאן כדי לבנות חברה המכבדת את החופש של אחרים ולא רק את שלי. וחובתי לחיות מתוך ידיעה פעילה שהחופש הוא מתת האלוקים, והדרך לכבדו היא לשמור את ברית משפטיו ואהבתו.

1007

מיזם חדש!

לא קיטרינג

מהיום ניתן לעשות ארועי גלאט למהדרין
בכל גן ארועים בפריסה ארצית
ללא הכשרת האולם

מבחר אולמות בפריסה ארצית:

- רחובות- גן סיטי
- ראשון לציון- בראשית
- פתח תקוה- האופרה
- לוד- גני לאפיט
- נס ציונה- גני גאיה
- צומת כנות- חצר המלכה
- וגני רימונים

**המיזם של מחלקת הכשרות
לאירועים של 100 חב"ד**
יגיע לאולם בליווי כלי הגשה
+ כלי בישול מהדרין
עם מוצרים שכולם בהכשר
הרב לנדא והעדה החרדית
והאוכל יבושל ע"י האולם
בליווי תעודת כשרות יומית
לכל ארוע!

050-3366482

בית צמוד קרקע חד משפחתי

יש שחר אמנה | התמונות להמחשה בלבד

עשרות זוגות צעירים
כבר רכשו
שלב א'
הסתיים
שלב ב'
נפתח

כרמי שילה

- בית חד משפחתי על כחצי דונם
- צמודי קרקע חד משפחתיים
- אחרונים ביהודה ושומרון
- קהילה חמה עם כל השירותים הדרושים
- יישוב דתי לאומי בצמיחה

מדר 1017 | כולל אגרת מבני ציבור

₪1,149,000

הראל: 052-5665993

50 ד' ירושלים | 15 ד' אריאל | 30 ד' כביש 6 | 55 ד' ת"א
מרכז מידע אמנה | 1-800-260-240 | www.amana.co.il

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים

רבי דוד אבוחצירא קיבל את צוות 'קרוב אליך' לשיחה אישית * מי שהיה רב העיר הצעיר ביותר בארץ מכהן כאדמו"ר שעל חסידיו נמנים חסידים דוברי אידיש וגם אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות * כמו אביו ה'בבא מאיר' וסבו ה'בבא סאלי', גם רבי דוד מגשר בטבעיות בין עולם הקבלה הספרדי ובין עולם החסידות, והמופתים – כמובן – מתגלגלים * האם לאליהו הנביא יש מבטא רוסי? * ניסים רפואיים" אומרים הרופאים שלא תמיד מבינים מה השתנה בין הביקור הקודם לבדיקה הנוכחית * מדוע ביקש הרבי מבעלז אלפיים חוברות דווקא של משפחת אבוחצירא? * ולמה לא הסכים הבבא סאלי לצאת מהמקווה?

לרגל יום ההילולא של הבבא סאלי, ד' שבט

צילום: ישראל ברדוגו

אבי קלמן

את שם המשפחה "אבוחצירא" אין מי שלא שמע. שושלת רבנים ומקובלים שראשה ברבי יעקב אבוחצירא, הנקרא בשם "אביר יעקב". בני המשפחה שימשו כרבני מחוז תפילאלת במרוקו, והיו אהודים מאוד על יהודי המקום, עד כדי כך שחמש פעמים סירבו אנשי הקהילה לאפשר לאבי השושלת – האביר יעקב – לעלות ארצה. רק בפעם השישית הוא הצליח לשכנעם, והותירם בידי בנו רבי מסעוד. בניו של רבי מסעוד היו רבי דוד, רבי ישראל ורבי יצחק. רבי דוד נרצח במרוקו, כחלק מהמאבק בין תושבי המקום לצרפתים שניסו לכבוש את האזור. רבי יצחק הוא ה'בבא חאקי', מי שלימים היה רב הערים רמלה ולוד. ורבי ישראל הוא ה'בבא סאלי' (אבא ישראל), שעלה לארץ וגר בירושלים, חזר לחו"ל ושוב עלה לארץ, עד שלבסוף קבע את מושבו בנתיבות. קברו הוא מקום עלייה להמונים מבית ישראל שפוקדים אותו בתפילות ובקשות, ובעיקר ביום ההילולא – ד' שבט.

בין נכדיו המפורסמים של הבבא סאלי נמנה רבי דוד חי אבוחצירא, המתגורר בנהריה ופועל להרבצת תורה ולחיווק תורני במקום. רבי דוד נולד כ"ו באלול תשי"ב במחוז תפילאלת, עלה לארץ בגיל ארבע עשרה יחד עם אביו – רבי מאיר אבוחצירא, בנו הבכור של הבבא סאלי – והתיישב עם משפחתו באשדוד, ומיד לאחר מכן החל ללמוד בישיבת איתרי שבירושלים. רבי דוד שקד על לימוד התורה, וכבר בגיל עשרים וארבע עמד במבחני הרבנות הראשית על "יורה יורה" והוכשר לכהן כרב עיר. כשנה לאחר מכן מונה לרבה הראשי הספרדי של העיר הצפונית ביותר דאז – נהריה, והוא בן עשרים וחמש שנה בלבד, ובכך הוכרז כרב העיר הצעיר ביותר בארץ.

נהריה של אותם ימים לא הייתה מקום פורה של תורה, ובטח לא של קבלה וחסידות. הרב הגיע לנהריה והפך אותה לעיר מלאה תורה. ההשפעה הגיעה גם לערים הסמוכות, שהיו בקשר עם הרב, ושמעו הגיע לכל רחבי הארץ. במשך השנים בהן כיהן כרב ראשי ייסד בנהריה את ישיבת 'אביר יעקב' – על שם רבי יעקב אבוחצירא, מייסד השושלת. כיום קיימות שתי ישיבות בשם זה, אחת במסגרת ישיבה תיכונית והשנייה כשייבה קטנה לבני תורה. מלבדה הקים את מוסדות אביר יעקב בעיר, הפועלים תחת חסותו

"כשהייתי אברך בתחילת כולל דיינות, הוא אמר לי: 'כבודו יתמנה לאב בית דין בישראל'. להגיד לי את זה באותה תקופה, כשאני עוד בתחילת לימודי, היה כמו לומר לי שאטום לחלל"

עד היום ובהם תלמודי תורה וכוללי אברכים. בשנת תשמ"ד נפטר הבבא סאלי בעיר נתיבות, ובצעד מפתיע החליט רבי דוד להתפטר מרבנות העיר. באותם ימים החלה קהילתו להתרחב, כשהוא מכונה בפי כל מאז ועד היום "האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא".

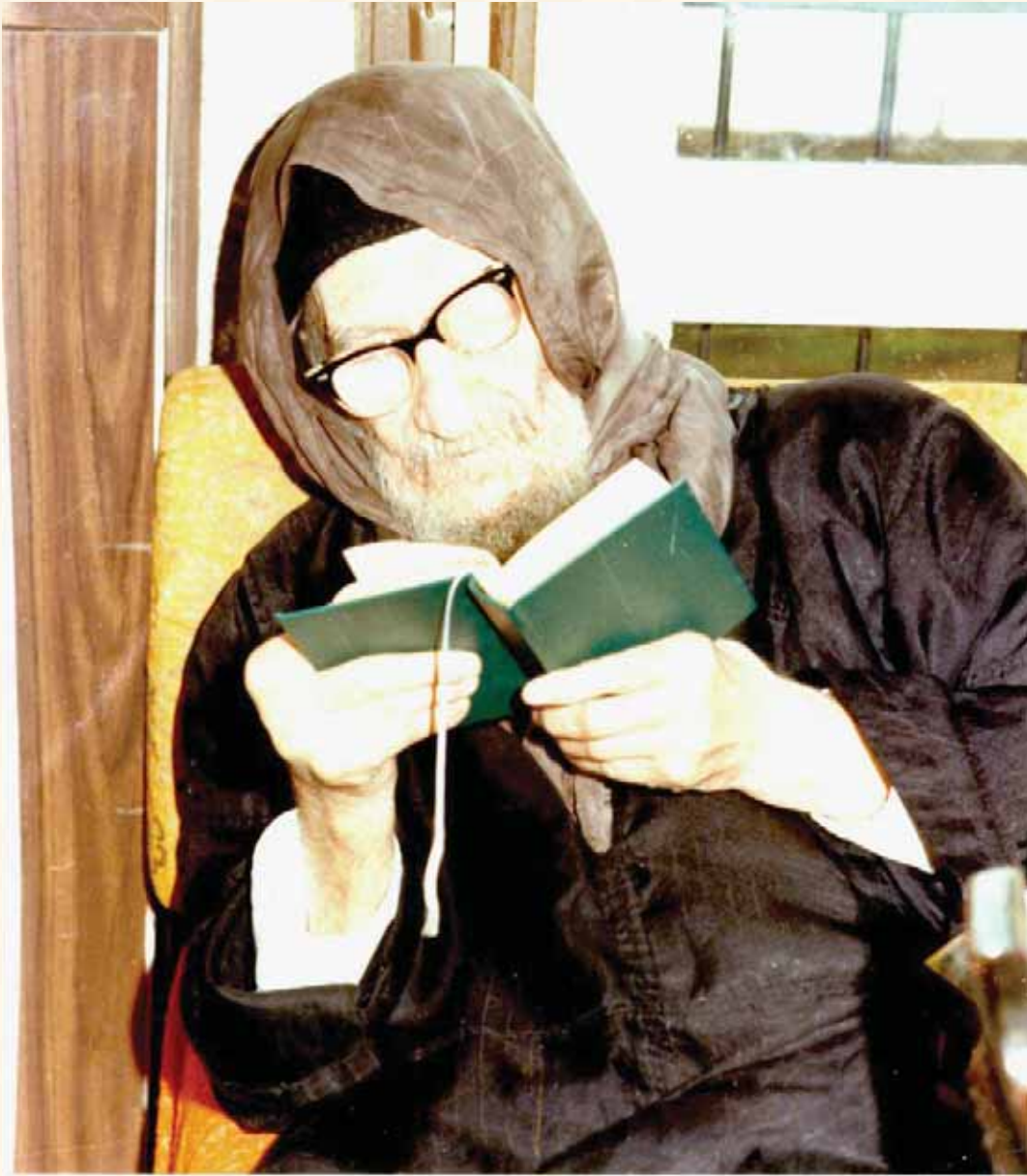
כל מוצ"ש

כדי להתרשם מפועלו של רבי דוד, דיברנו עם הרב ברוך וילהלם, שליח חב"ד בנהריה, שהכיר את רבי דוד כשעוד היה פחות מוכר: "הגעתי לנהריה ולמדתי בכולל של רבי דוד, עליו נמנו עשרה אברכים. הכולל נפתח מטעם בית חב"ד נהריה בשותפות עם רבי דוד ושכן בבית מדרשו, והיה תחת חסותו הכלכלית במתן מלגה חודשית לאברכים בנוסף לדירת מגורים. באותו זמן הוא היה רב העיר הספרדי. זכינו לשבת איתו יחד ברוב שעות הלימוד של הכולל", מתאר הרב וילהלם את הימים ההם.

"לאט לאט הוא התפרסם, והיום מהבוקר עד הערב אנשים מחכים לדבר איתו, כשהם מגיעים מכל העולם. יש לו כמות עצומה של מעריצים, מכל הגוונים והעדוּת – ספרדים, אשכנזים, מחסידות גור ובאבוב ומעורר חסידויות רבות. אתה יכול לראות ברכבת לנהריה חסידים רבים שנוסעים רק כדי להגיע אליו. יש לו כריזמה לא רגילה, יש לו חן וחביבות, וכמובן שאנשים מאמינים בברכות שלו. הוא מאוד קשור לחסידות, הוא תמיד ידבר על הבעל שם טוב או על האדמו"ר הזקן. הוא מכניס את כולם יחד כאיש אחד – חסידים, ספרדים וגם ליטאים. החוברות שלו מודפסות ברכבות".

עד כמה מורגשת ההשפעה של רבי דוד על תושבי העיר?

"אשתי הייתה בהיריון עם תאומות. אחת מהן אובחנה עם מום קשה מאוד בלב, והרופאים לא נתנו לה סיכוי לחיות. כל הפרופסורים אמרו חד משמעית – התינוקת תצא לאוויר העולם ולא תחיה יותר מחמש דקות"

אנו פוגשים בעיר יהודי שהגיע מצפת, שמספר לנו על קבלת הקהל אצל רבי דוד:

"בהתחלה רבי דוד היה מקבל קהל כשהוא יושב. אבל באחד הלילות, לאחר שהמונים באו לקבלת הקהל, רבי דוד ראה בחלומו את המשיח, שאמר לו שהוא בא לקבלת הקהל אצלו, אבל הוא ראה אותו יושב. רבי דוד סיפר זאת לבני ביתו, ומאז הוא מקבל קהל בעמידה". הוא גם מוסיף לנו סיפור ממקור ראשון על מופת מרבי דוד: "כלתו של אחי הייתה צריכה ללדת. הרופאים אמרו שצריך ניתוח כי התינוקת הפוכה, והוא בא לבקש מרבי דוד ברכה על הניתוח. הרב שאל למה הניתוח, והוא הסביר לו שהתינוקת הפוכה וצריך ניתוח. רבי דוד אמר לו: 'זה בסדר, היא תתהפך'. בסוף היא התהפכה, והלידה הייתה רגילה".

שיחת הדיינים

דיברנו עם דייני חשוב החפץ בעילום שמו, שהוסיף לנו עוד התרשמות מהניסים שמתרחשים אצל רבי דוד:

"יש כמה סיפורים שאני מכיר במשפחה ובסביבה הקרובה שרבי דוד עזר להם בברכתו, ממש בחינת צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים. על אחי איימו בפיטורים מעבודתו. הוא בא לרב ותינה את צערו שהולכים לפטר אותו ולא יהיה לו מאיפה לחיות. רבי דוד הרגיע אותו, שהכל יהיה בסדר וה' ידאג לו לפרנסה. באותו שבוע הציעו לו עבודה במקום קרוב יותר עם

"ההשפעה על

העיר מאוד חזקה". הרב וילהלם מספר לנו עובדה מפתיעה: "ראש העיר יושב אצלו כל מוצאי שבת באופן קבוע, ומסכם איתו מה הולך להיות. היינו באיזה פורום לפני שבוע וחצי, שם ראש העיר אמר בגאווה שיש לו רב והוא הולך על פי דבריו – רבי דוד. כל מה שקורה בעיר בעצם קשור הרבה פעמים אליו. הממדים של אלו שקשורים אליו הם עצומים, ויש היום אנשים שלא זזים סנטימטר בלי להתייעץ איתו. מה שמושך זה הכוח המאגני של משפחת אבוחצירא. הסיפורים הרבים על המופתים של רבני השושלת מושכים את הציבור גם אל רבי דוד".

"היא תתהפך"

אם דיברנו על איחוד גלויות אצל רבי דוד, פגשנו בבית המדרש שלו בחסיד גור, שסבו היה חסיד גור עוד לפני השואה, וכשהכיר את רבי דוד דבקה נפשה בו, והחליט שגם אותו הוא מכתיר עליו – חסיד גור מפולין – לאדמו"ר. הוא נותן לנו טעימה מרבי דוד:

"רבי דוד עשה לי חלאקה עוד כשהיה הרב של נהריה, כשהיה מקבל קהל בבניין המועצה הדתית". דווקא לחסיד זה סיבות אחרות לבוא לרבי דוד: "הרבה באים אליו בשביל ברכה או ייעוץ, אני בא כדי ללבן סוגיות בהשקפה או בחסידות. למשל פעם הוא דיבר איתי על המשנה באבות 'עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי', לא כתוב הרבה תורה וקצת מלאכה. אפשר שיהיה אדם שעובד רוב זמנו, השאלה מה הקבע – האם עיקר הקביעות בלבו היא התורה או המלאכה".

בית ענק. בלי פשרות.

לאיכות

נאות נריה הוא פרוייקט חדש של דירות ענקיות ביישוב נריה, מחברה שלא מתפשרת על איכות. למשפחות שרוצות יישוב תורני, שלא מתנצל שהוא כזה. ח"י דקות ממודיעין.

אל תתפשרו. בואו לנאות נריה.

דירות

גן

החל מ-

₪ 1,250,000

דירות

ענקיות

החל מ-

₪ 1,070,000

הריזהב

חייגו עכשיו 02-995-0997

או חפשו בגוגל: נריה

בסדר. ובאמת עד החתונה הכלה הבריאה לגמרי, והחתונה ההיא הייתה שמחה בכפליים".

לא הבנתי מה קורה

רבים מגיעים אל רבי דוד ומספרים שנושעו. גם הרב יגאל כהן מהידברות מספר על בתו שהיא מקרה של "נס רפואי":

"אשתי הייתה בהיריון עם תאומות. אחת מהן אובחנה עם מום קשה מאוד בלב, והרופאים לא נתנו לה סיכוי לחיות. כל הפרופסורים אמרו חד משמעית - התינוקת תצא לאוויר העולם ולא תחיה יותר מחמש דקות. כך אמרו פרופסור באסותא, שני פרופסורים בתל השומר, רופא בכני ברק ורופא בגבעת שמואל. כולם אמרו להפיל כי אין סיכוי", מתאר הרב כהן בצורה קודרת. "אמרתי לאשתי, 'בואי ניסע לרבי דוד אבוחצירא'. נסיעה ארוכה, חיכיתי שלושה ארבע שעות. הרב שמע את הסיפור ואמר: 'הילדה הזאת תחיה'. כך הוא אמר לי, במילים האלה. הייתי חצי דקה אצלו, אבל התרגשתי מאוד מהמילים האלו. הרגשתי כזה כוח, שאפילו אם כל העולם נגדי, אני את הילדה הזאת אביא לעולם. המילה של הרב נתנה לי אמונה. ללכת לבד נגד הזרם לא הייתי מצליח, אבל אצל הרב קיבלתי כוח". הרב כהן מתאר את רגעי הלידה: "במהלך הלידה, צוות של חדר ניתוח חיכה שהתינוקת תצא ויעשו לה ניתוח לב פתוח כדי להציל משהו מהלב, שתחיה לפחות זמן מה. אני אומר תהלים, וחושב על זה שייקחו אותה ישר לחדר ניתוח. והנה, באה האחות ואומרת לי: 'מזל טוב, יש לך בת' ושמה לי אותה בידיים. אני לא מבין מה קרה, למה היא לא בדרך לניתוח? אז האחות אומרת לי שלא יודעים איך, אבל היא נושמת בכוחות עצמה. הילדה הזאת אמנם נולדה עם מום בלב, אבל החמש דקות שנתנו לה התארכו מאז כמה שנים טובות..."

רוצה את הצדיק?

אם שמענו על תינוקת שלא נתנו לה סיכויים לחיות ובסוף חיה, יש גם סיפורים על אלו שכלל לא הצליחו להיכנס להיריון וברכת הרב עזרה להם.

"הכרתי זוג שלא נפקדו במשך שמונה שנים מאז חתונתם. בייאושם החליט הבעל לפנות אל רבי דוד בנהריה", מספר הרב איל עמרמי לאתר קול חי על התקופה בה רבי דוד עוד לא היה מוכר דיו. "כדי לא להגיע בידיים ריקות הביא הבעל שלוש מאות שקלים לתת לרב כ'פדיון נפש'. הוא ירד בתחנת הרכבת בנהריה והחל לשאול אנשים היכן נמצא רבי דוד אבוחצירא, אך אף אחד לא ידע למי הוא מתכוון. לבסוף פגש אדם ממוצא רוסי שחבש קסקט, והלה אמר לו: 'אה, אתה רוצה את הצדיק?!', חייך האיש וחשף שן זהב מנצנצת. הבעל שמח, סוף סוף מישחו שמע על רבי דוד. האיש המוזר מעט הגביר את קולו ואמר בהברה רוסית: 'אם אתה רוצה את הצדיק תן לי מאה שקלים!'. הבעל נדהם מדרישתו החצופה של האיש. 'מה פתאום שאתן לך מאה שקלים?! האם הסעת אותי במונית או נתת לי איזה שירות?! ממתי בני אדם משלמים על מענה לשאלה ברחוב?!'. הוא חשב בלבו שהאדם מולו גולן, וניסה לפרוט על רגשותיו אולם הלה נותר בשלו: 'אם אתה

משכורת גבוהה יותר ותנאים טובים יותר". הדיין מספר לנו גם על חבר שנושע: "חבר טוב שלי היה רווק זמן רב. הוא הכיר מישהי כבר עשר שנים, אבל זה פשוט לא הסתדר, הדברים היו מתנדנדים, פעם כן פעם לא, אבל בסוף זה נגמר ולא יצא כלום. באתי אל רבי דוד, והוא אמר לי במילים האלו: 'קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה', ובאמת זמן קצר לאחר מכן הוא התחתן". גם על עצמו הדיין מספר: "כשהייתי אברך בתחילת כולל דיינות, הוא אמר לי: 'כבודו יתמנה לאב בית דין בישראל'. להגיד לי את זה באותה תקופה, כשאני עוד בתחילת לימודי, היה כמו לומר לי שאטוס לחלל. וברוך ה' אחרי שנים באמת הגעתי להיות אב בית דין".

הדיין מספר שפעם בהליכתו אל רבי דוד, פגש שם באב בית דין אחר, שהיה אדם רחוק מענייני קבלה, והוא תהה מה פשר בואו לשם. "אותו דיין סיפר לי שגילו לו גידול בכבד. הוא בא לרבי דוד, והוא אמר לו ש'כבד' זה בגימטריה 'הויה', ולכן כבד זו מידת הרחמים, ואין לו שום דבר. הוא חזר אל הרופאים והם היו בהלם. לא היה לו שום דבר בכבד. מאז הוא מחסידיו של רבי דוד. יש לי סיפור דומה על סרטן שנרפא בזכות ברכתו של רבי דוד לשכן שלי, ואני מעריך שכך היה לעוד רבים וטובים שבאו לרבי דוד". הדיין ממשיך לספר על אותו אב בית דין שהתקרב אליו: "לאותו רב הייתה כלה, שזמן קצר לפני שהתחתנה עם בנו לקתה במחלה לא פשוטה. הוא היה מאוד בלחץ מהסיפור עד היום של החופה, ורבי דוד הרגיע אותו שבחתונה היא תעמוד על שתי רגליה, והכל יהיה

"אה, אתה רוצה את הצדיק?!", חייך האיש וחשף שן זהב מנצנצת. הבעל שמח, סוף סוף מישחו שמע על רבי דוד. האיש המוזר מעט הגביר את קולו ואמר בהברה רוסית: 'אם אתה רוצה את הצדיק תן לי מאה שקלים!'

צילום: ישראל ברדוגו

רבי דוד על קבר דודו זקנו בטבריה. "התפילות כאן לא שבות ריקם" אומר הרב

לרופא שלך אין תשובה להליקובקטר?

בדיוק אז
מכון הניג
 מתחיל לטפל

אסתי ביזי 21072-7675072-052

החיידיק הנפוץ בעולם עומד מאחורי שורה של תסמינים:
 צרבת // כאבי בטן // בי12 נמוך // ברזל נמוך // ריפלוקס // ליחה מרובה
 // מתח נפשי // נקודות אדומות על הגוף // גזים // רגישות למזון //
 יציאות לא סדירות ועוד.

אם הינך מזהה אחד או שניים מהתסמינים בעצמך - כדאי לך לפנות אלינו לייעוץ. במקרה שהחיידיק שלך נחשף לאנטיביוטיקה יתכן שפיתח כבר סבילות, ויתכן שאף לא ניתן לזהותו בבדיקת נשיפה שגרתית. חבל לסבול אפילו דקה מיותרת.

אבחון גוף-נפש מקצועי | שטיפת מעיים | טיפול רגשי | הומאופתיה | חנות טבע ייחודית
 הניג - גברים, נשים וילדים. רח' מסילת ישרים 7, ירושלים. www.henig.co.il

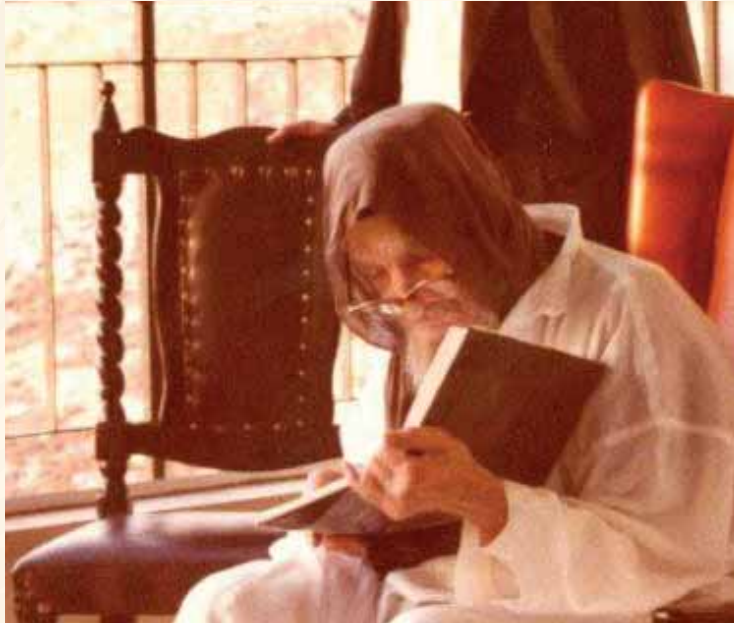
לקביעת תור לאבחון התקשרו עכשיו: 02-9919109

הסוד של הצדיקים”.

“היאור החיים” הקדוש אומר: ‘אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום’ – למה דווקא אלו ולא יוֹתֵר? אלא שבמצוות אלו כלולות כל מצוות העשה והלא תעשה. אם אדם עובר על עשה – הוא פוגע ב’אנכי ה’’, ואם עובר על לאו פוגע ב’לא יהיה לך’”.

משאית לקוטי הלכות

רבי דוד עסק בהדפסה מחדש של ספרי רבי יעקב – אבי שושלת אבוחצירא – במספר מהדורות, כשבראש הספרים נדפסת הסכמה נדירה של הבבא סאלי אל הנכר המו”ל: “להתעסק בקדשים להדפיס תמימים ספריו הקדושים”. הרב מתעסק גם בהוצאה לאור של חוברות עם פניני חסידות על פרשת השבוע, ערוכות בטוב טעם ודעת ומונגשות לציבור – “אוצר בלום לפרשת השבוע” כמו שהן מכונות. התפוצה היא

רחבה ביותר, והרב מספר לנו בהתלהבות על הביקוש הגדול: “אתם צריכים לראות את כמות החוברות שמופצות בארץ ובחו”ל. עשרות אלפי עותקים מגיעים למאות בתי מדרש בכל רחבי אמריקה. כמוכר גם לאירופה – למשל בלגיה ושווייץ – שם האדמו”רים מחייבים את החסידים לקבל שבת עם החוברת הזאת”.

הרב יוצר חיבור מעניין בין החסידות האשכנזית לבין חכמי ספרד, דברים שלא היו עד כה. החצרות החסידיות פנו לחסידים, והחצרות של המקובלים הספרדים פנו אל עדות המזרח. שושלת אבוחצירא מקבלת ומכילה את כולם.

הרב מהנהן ואומר: “עבדנו על הוצאת משנה תורה לרמב”ם, ומצד שני ליקוטי שיחות של הרבי מלובביץ’ וליקוטי הלכות של ברסלב – לחבר את כל עם ישראל. יש צימאון אדיר. הביאו משאית מלאה ליקוטי הלכות לאחד המקומות שאנחנו שולחים אליהם, ותכולת המשאית פשוט נגמרה”. הרב נותן דוגמה מעניינת על ההיכרות עם שושלת אבוחצירא בעולם החסידי: “האדמו”ר מבעלו נסע ללונדון וביקש אלפיים חוברות שלנו. הגבאי שלו תמה – הרי הם יכולים להוציא עשרת אלפים חוברות תוך יום. אז האדמו”ר אמר לו: ‘אם זה יהיה חוברות של בעלז – לא כולם ילמדו, אבל חוברות של משפחת אבוחצירא – כולם יקראו’”.

גם עם חב”ד היה קשר הדוק. הרבי מלובביץ’ אמר שסביב משפחת אבוחצירא מתגלגלים מופתים על ימין ועל שמאל.

“בגלל שהרבי אמר – כך נהיה”, אומר רבי דוד בחינך. “בחסידות כתוב שבגלל שמה שאמר ‘למה יאמרו מצרים’ לכן מצרים חייבים להגיד. כך אמר לי אבי מורי ע”ה על תחילת פרשת פנחס. כשהקדוש ברוך הוא קובע שפנחס נהיה כהן, אומר הקדוש ברוך הוא למשה ‘לכן אמור’. למה צריך את המילה ‘אמור’? אלא שיש כוח לצדיק בכך שהוא אומר, ולפעמים אפילו הקדוש ברוך הוא אינו עושה עד שיוציא הצדיק מפיו”.

הקשר עם חב”ד מתחיל לפני שנים רבות. רבי מאיר, אביו של רבי דוד, היה בקשר הדוק עם הרבי עזר מימיו במרוקו. הוא הוציא כרוז לשלוח את הילדים למוסדות החינוך של חב”ד במרוקו, ואף עמד בראש ישיבת תומכי תמימים בעיר מידלת. הוא שלח את ילדיו,

רוצה צדיק תשלם מאה שקלים...! בלית ברירה שלף הבעל מכיס חולצתו שטר של מאה שקלים ונתן לאיש. הרוסי לקח את הכסף, הצביע על הבית הסמוך ואמר: ‘כאן נמצא הצדיק!’ באותו רגע חש הבעל שמחה וזעם. הוא שמח שסוף סוף הגיע לבית מדרשו של

רבי דוד, ומאידך זעם על האיש שלקח ממנו מאה שקלים רק כדי להורות באצבעו ולומר שלוש מילים. הוא רצה לצעוק עליו, אבל הרוסי כבר ברח משם”.

הרב עמרמי מסיים את סיפורו המרתק: “הבעל נכנס לבית המדרש של רבי דוד, וראה שעומדים להתפלל שם מנחה וערבית. הוא הצטרף לתפילות, ולאחר מכן המתין עד שהגיע תורו להיכנס לחדרו של רבי דוד. הוא

התיישב מול הצדיק מאיר הפנים, הוציא את מאתיים השקלים שנותרו לו, והניחם על השולחן כפדיון. אולם עוד טרם פתח את פיו וסיפר על סיבת בואו, רבי דוד חיך ואמר: ‘מדוע הבאת לי מאתיים שקלים, ואילו לאלהינו הנביא הבאת רק מאה?’, האיש ניסה לעכל את דבריו, ורבי דוד המשיך: ‘אל תדאג, אליהו הנביא כבר בירך אתכם לישועה!’ לאחר מכן החזיר לבעל את מאתיים השקלים והוסיף: ‘שמור את הכסף עבור הטיפול בתינוק’. ואכן, כעבור תשעה ירחי לידה הם זכו בחסדי ה’ לחבוק בן”.

נזהר ביותר

אחרי ששמענו על רבי דוד ומופתיו, שמנו פעמינו אל רבי דוד עצמו. רבים מבית ישראל מתדפקים על דלתו, מחכים לברכתו ולעזרתו של הרב. אנו זוכים להיכנס אל הקודש פנימה ולהציג לרב גיליונות של ‘קרוב אליך’. עוד לפני שאנו פותחים עמו בשיחה, אנו זוכים ליחס לבבי כאשר הרב מברך אותנו שנצליח בשליחות שלנו לזכות את הרבים. הרב פותח בחיזוק רוחני לנו ולקוראים בעניין השליחות:

“הבעל שם טוב אומר: איך ידע אדם מה השליחות שלו בעולם? אם יש התנגדות לדבר, אם קשה לו לקיים – זה סימן שלזה הוא בא לעולם. כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו, ולכן אם לאדם יש שליחות במשהו מסוים – אז היצר יפריע יותר בדבר הזה”. רבי דוד מרחיב בנושא על הנהגתם של גדולי הצדיקים: “היו צדיקים שהיו מקיימים מצווה אחת – עשה ולא תעשה – במסירות נפש. ‘היהודי הקדוש’, למשל, מסר את נפשו על הצדקה, ועל ‘לא תתורו’. ואם תשאל: למה דווקא מצוות עשה ולא תעשה, למה לא כל תרי”ג מצוות? אלא שלא תמיד יוכל אדם למסור נפשו על כל התורה כולה, אך אם ימסור נפשו על מצוות עשה ומצוות לא תעשה – זה יתן לו כוח לשמור את כל מצוות העשה ומצוות לא תעשה שבתורה”. רבי דוד מציין גם מקור לכך בגמרא: “הגמרא אומרת שאמורא שאל את חברו ‘אבון במאי הוה זהיר טפי?’ כלומר: אבין, במה היה נזהר ביותר? ולכאורה צריך להיות זהיר בכל תרי”ג מצוות, ולמה יש מצווה מיוחדת שבה נזהר יותר? אלא שכוננת שאלתו איזו מצווה נזהר בה, שבכוח ההקפדה על מצווה זו זכה לקיים כל התורה. זה

לביתם. ואכן כך קרה - הבת חזרה לביתה, לאחר שהתגלע סכסוך בינה לבין החבר שלה שאיתו התרועעה. אביה שהיה עשיר גדול, מיהר לביתו של הבכא סאלי להודות לו על ברכתו שהועילה, והותיר לו סכום כסף נכבד כ'פדיון נפש'. בסכום זה יכול היה הבכא סאלי לפרנס אותו ואת משפחתו בעלייתם ארצה."

בשבילי או בשבילכם

הציבור שמע רבות על המופתים הגדולים של הבכא סאלי. הרב ודאי מכיר עוד סיפורים על תפילות ובקשות של הרב שעזרו והושיעו.

ורבי דוד ביניהם, למוסדות חב"ד, ובהמשך גם השיא את בתו לרב מכלוף עמינדב קריספין שעבד בשליחות החינוכית של חב"ד במרוקו.

גם עם הסבא - הבכא סאלי - הרבי עמד בקשר. באחד המכתבים הרבי מכנה אותו "עמוד התורה, בוצינא דנהורא, חד מבני עליה, מראשו ומעלה עטרת זהב גדולה", וכותב לו על תפקידו החשוב של הבכא סאלי בחינוך לימוד התורה הספרדי בארץ ישראל. כשהבכא סאלי חשב להגר לארצות הברית, אולי שם יוכל ללמוד תורה בהשקט ושלווה, הרבי הניא אותו מכך, בטענה שהוא בחינת מלך, בהנהגתו את הקהילות הספרדיות שבארץ הקודש. הרבי היה שולח לבכא סאלי מספרי אדמו"רי חב"ד, והוא היה שולח לו בחזרה מספרי סבו האביר יעקב.

חלום זהב

לקראת יום ההילולא של הסבא הקדוש, אנו מבקשים מרבי דוד לשמוע סיפורים על מידותיו ומעלותיו של הבכא סאלי.

רבי דוד מספר על אהבתו של סבו לארץ ישראל, ועל היגיעות שעבר כדי להגיע אליה. "כידוע הבכא סאלי עלה ארצה לראשונה בשנת תרפ"ב ללמוד בשיבת המקובלים בית אל. הדרך הייתה קשה, לא פשוט היה להיטלטל בדרכים, אך הוא עשה זאת ברצון ובחשק. עשרות שנים לאחר מכן פגש בו יהודי אחד מעולי מרוקו, ושאל אותו למה העולים החדשים סובלים מחבלי קליטה כל כך קשים, כאשר הם משוכנים במעברות עם תנאי חיים קשים ביותר, ואילו אלו שעלו שנים לפני כן נקלטו במהרה והתערו בחברה בארץ. הבכא סאלי ענה לו: 'כשאני עליתי ארצה לפני עשרות שנים הדרך הייתה קשה, וקפצו עלי טרדות רבות שהטרידו אותי משלוותי וייסרו את נפשי. אבל ידעתי שארץ ישראל נקנית בייסורים, כמאמר רשב"י, ושמתתי בייסורים הללו. כיום, כשעולים ארצה במטוסים וגומאים את המרחק בכמה שעות, איך יקנו העולים את ארץ ישראל מבלי שיתייסרו בשבילה?'"

רבי דוד ממשיך לספר על מופת הקשור לרצונו של הבכא סאלי לשוב ארצה. "הייתה תקופה בה הבכא סאלי שהה בצרפת. בתקופה זו הוא חילק את כספו לצדקה, וכשרצה לשוב לארץ לא נותר לו מספיק כסף. באותו לילה נגלה אליו בחלום אביו - רבי מסעוד זיע"א, שהחזיק בידו שעון זהב, והרגיע אותו שהקדוש ברוך הוא ימלא צרכיו ולא יחסר לו דבר. למחרת הגיע אל הבכא סאלי יהודי מר נפש, וסיפר שבתו נעלמה מהבית זה זמן רב והוא אינו יודע כלל היכן היא ומה עלה בגורלה. הבכא סאלי הרגיע אותו ואמר לו שבאותו יום תשוב בתו

התעוררתם?

הירשמו עכשיו לסמסטר אביב במכללה האקדמית הרצוג ותרויחו שנה אקדמית.

תואר ראשון B.Ed. והסבת אקדמאים להוראה בקמפוס גוש עציון

תנ"ך | תושב"ע | מחשבת ישראל
חינוך מיוחד | תקשורת | לשון | אנגלית
מתמטיקה | מדעי המחשב | מדעי הטבע | גאוגרפיה
לימודי א"י | ספרות היסטוריה | אורחות

לימודים חינוך ומלגות למצטיינים*

גמישות מערכתית

הסעות מכל רחבי הארץ

שנה ראשונה חינם*

תואר שני M.Ed. 3-ב סמסטרים בלבד בקמפוס היכל שלמה, ירושלים.

תנ"ך | תושב"ע | מחשבת ישראל | הגות בחינוך היהודי אפשרות ללימודי ערב וקורסים מקוונים

לפרטים: 02-9937337 או פנו במייל: rishum@herzog.ac.il

*בהתאם לתנאי הוכאות

Brilliant & Co.

יעל קבסה | yaelkab@gmail.com

מאמין וזורע

יוצאת להליכה שבועית. להניע את הגוף, לאוורר את הראש. כשיצאתי מהשער והתקרבותי לשדות החקלאיים המקיפים את היישוב נגלה לעיניי מחזה מרהיב: להקה אדירה של מאות יונים קרבות אל האדמה. הן עופפו כיחידה אחת, כמו יריעת בד ענקית ששוליה מתבדרים ברוח, כנפיהן נצצו כסופות באור הבוקר. נחתו בגלים על האדמה, התמקמו קרוב לפני הקרקע ונעלמו משדה הראייה שלי.

כאשר הגעתי לקרבתי ראיתי שהן נורא עסוקות. עומדות ומנקרות במרץ את החלקה המרוצפת ניצנים זעירים שהפציעו לעולם אך לפני מספר ימים.

פתאום ברגע אחד התפוגגה כל הרומנטיקה ונעלם הקסם של מחול הבוקר הכסוף. ממש כעסתי עליהן. איך הן מעזות להרוס כל כך הרבה עבודה וכסף, ולהשחית ברגע את עתיד התבואה?

בעוד אני קוצפת על היונים התקרב סנדר גבוה ובו שני חקלאים מוותיקי הקיבוץ שבאו לבדוק את השטח. התבוננתי בהם מרחוק, בוחנים את השטח ושוקלים יחד את האפשרויות. הייתי בטוחה שיפריחו אותן מיד עם ירייה או לפחות עם אבן, אבל הם רק עמדו והתבוננו. כשחזרו לטנדר ועברתי לידם לא יכולתי להתאפק ושאלתי אותם. כן, היונים גורמות נזק. עוד לא ידוע ההיקף שלו, רק בעוד שבועיים יהיה אפשר להעריך את הנזק שנגרם לתבואה מהביקור הלא-רצוי של סמל השלום.

הם הסתובבו וחזרו לטנדר, ואני נשאתי תמנה על תגובתם. במקומם הייתי מזדעקת וממהרת בזעם לרדות אבנים בעופות הגולניים, משיגי-הגבול. ואילו הם עומדים מנגד ורואים את היצירה שלהם נהרסת. מתבוננים, חושבים. רואים את האדמה שזיבלו וחרשו כמו ידיהם, את הזרעים שנקנו בכסף רב, את הגשם המועט שירד עד כה והשקה בממטרים בודדים את הזרעים הממתנים בחושך ובשקט לקראתו ובכל אופן צמחו ניצנים זעירים, שבריריים ותלותיים, מייחלים לעוד טיפות של חסד שירוו ויצמיחו אותם, ועכשיו מגיעות להן היונים החוצפניות הללו ומנקרות את השדה כאילו זה רכושן הפרטי.

היכולת לא להגיב מידית על החורבן המקומי גילתה לי כמה סבלנות ואמונה נדרשים בעבודת האדמה.

כדי להיות עובד-אדמה צריך לאחוז ביסודות מעבודת ה'. גם בזכות התלות הישירה והמוחלטת במשיב הרוח ומוריד הגשם, אבל בעיקר בזכות הידיעה וההבנה בנפש איך עובדים נכון בעולמנו זה.

לומדים את סדרי הטבע: בסתיו אוספים את התבואה, בחורף זורעים את האדמה, באביב ובקיץ קוצרים. כך מתנהלת העבודה, מעונה לעונה. משנה לשנה. חוקים נתן הקדוש ברוך הוא בעולמו, והחקלאים יודעים ועושים מה שצריך לעשות: חורשים, זורעים, מתפללים ומקווים לטוב.

ולפעמים, אם מתחולל חורבן או הרס חלילה - אז מגיע מבחן אמונה בדרגה גבוהה יותר. זו הנקודה שלעיתים האתגר הוא דווקא לא להגיב, לשחרר אחריות למרות האינסטינקט שמורה להסתער קדימה ולהציל את המצב. זה הזמן להיזכר שלא אנחנו בעלי הבית כאן ויש היגיון עמוק ונסתר מעינינו שמנהל את העולם.

בתור צופה מבחוץ החולפת מדי פעם בכביש ליד השדות אני רואה לתומי את קוביות הנוף מחליפות צבעים: אדמה חומה ולחה מצפה לחבוק את הזרעים, ניצנים ירוקים רעננים, חיטה זהובה שהבשילה, לובן הכותנה המבזיק. אבל מאחורי הרקמה הססגונית המשתנה תדיר, מאחורי כל יצירת פאר שכזו ושכמותה - יש עבודת חיים שלמה. עבודת האמונה.

לכל אחד מאיתנו יש חלק בעבודה הזו. לכל אחד מאיתנו יש יצירה, בית, ילדים, בנין, מפעל חיים או חלום להגשים שמלווה בהשקעה תמידית, השתדלות מלאת-כוונות ועתירת תפילות.

ואחרי הכל ולפני הכל - האתגר הוא למסור את המפתחות בזמן המתאים ולדעת להרפות.

אלף השתדלויות ואמונה אחת שלמה.

"ודאי, סיפורים רבים עד אין מספר" מחייך רבי דוד, ונוזר: "סבא תמיד היה מתפלל על מי שביקש, והיה טובל לפני תפילותיו עם כוונותיו הנסתרות. הוא לא היה מוותר על הטבילות גם בגיל מופלג. פעם סיפרו לו על אישה המתקשה בלידתה. כששמע על כך, זירז את אנשי ביתו להכין לו את המקווה כדי שיוכל להתפלל עליה. הרבנית ניסתה להניא אותו מכך, כי באותו יום הוא לא הרגיש טוב, אך הוא נזף בה שלא תתערב בעבודת ה' שלו. יש אישה שהיא בסכנת נפשות, והוא חייב להתפלל עבורה."

"הזמן עובר והבבא סאלי נשאר במקווה, וכשקוראים לו לעלות הוא לא מוכן לשמוע. מנסים לשכנע אותו שיעלה, הרי האישה אינה מאנשי שלומנו, אך הבבא סאלי לא נענה: 'יש יהודי בצרה, ואני לא יעשה את המקסימום בשביל ישועתו?' הוא עונה להם. כעבור פחות משעה הטלפון צלצל והאב בישר שבשעה טובה נולד בן. רק אז הבבא סאלי יצא כשהוא אומר שאם היה צריך היה נשאר עוד במקווה, ומוסר את נפשו להציל את האישה מסכנת נפשות."

נסיים בלקיחת מוסר מהסבא הקדוש. הבבא סאלי היה ידוע כפרוש מענייני העולם הזה. נשמח לשמוע גם על הצד הזה.

"מצד אחד הוא בקושי היה מכניס דבר מאכל לפיו, ומצד שני אורח אף פעם לא היה נשאר רעב כשהיה מגיע לביתו. תמיד היה מתחמק כשהיו שואלים אותו למה אינו אוכל, או כשהיו מנסים להגיש לפניו אוכל. אני זוכר שבכל פעם שהיה נוטל ידיים לסעודה, הייתה מתעוררת שאלה הלכתית לגבי חיוב ברכת המזון, שכן לרוב לא אכל כשיעור שביעה", מתאר רבי דוד את הפרישות היתירה שאינה מצויה במחוזותינו. "כך גם בסעודות שבת. בגלל שלא היה רגיל לאכול כמעט כלום, היה צורך לאכול סעודת שבת מוקדם מאוד, כדי שיוכל לטעום כזית לקראת שקיעת השמש בשביל סעודה שלישית."

"לא הרבה זמן לפני שהבבא סאלי נפטר, באו קרוביו לספר שבנו לו בית חדש, מפואר ומרווח. הם התחילו לתאר לו את מספר החדרים, גודל השטח והמרחב. אחד אפילו התבטא שבנו לו ארמון". רבי דוד מספר על תגובתו של הסבא: "במקום לשמוח, הבבא סאלי ממש לא אהב את הרעיון וביקר אותם על כך: 'אני צריך ארמון? אני כמעט בן מאה שנים, ולא עוד זמן רב פה בעולם הזה, ומה אכפת לי אם אני גר בדירה פשוטה או בארמון? אני לא צריך לארמון כאן, אלא שם - בעולם הבא. כל חיי אני מעביר על הספה, מתפלל ולומר, מקבל קהל ואוכל. ומה אכפת לי היכן יניחו את ספתי, אם בבית זה או באחר או אפילו ברחוב. לא בניתם את הבית הזה בשבילי אלא בשבילכם'. כך הייתה מידת ההסתפקות במועט של סבא. ומהסיפורים על סבא נוכל ללמוד כולנו ולהתחזק בעבודת ה'".

שמור וזכור ברגע אחד

אודותנו

מכבי"ד

**המיניבר המהודר
לשבת**
כ-40 כוסות מים חמים

נעם 1, בר המים המהודר לשבת עם מים חמים וקרים ברגע אחד!

בלחיצה אחת של מספר שניות לפני שבת, מיניבר נעם 1 עובר למצב שבת ומעניק לך 40 כוסות מים חמים ומים קרים ללא הגבלה, לכל המשפחה, בלי מיחמים ובלי סיכונים, בכשרות מהודרת.

פסטי
מחיקיים
הזהרו
רשום

שווק בלעדי:
מכבי"ד

חיגו עכשיו!
03-5195091

מגוון צבעים | מומלץ ע"י מעצבי פנים
חות המספלה גבעת שאול 40 ירושלים (תצוגה במקום)

זורם ברגע אחד

תניא

המדריך שלך לצמיחה רוחנית והתפתחות אישית

שיעור עיוני בספר היסוד של חסידות חב"ד
שעה של הגות יהודית, מיסטיקה וכלים מעשיים לחיים עם משמעות ושמחה.

מדי יום ראשון | 20:00 | בית חב"ד מרכז רננים, מכבים
מוסר השיעור: הרב יצחק נוימן

לפרטים והרשמה לקבלת ההודעות על השיעור:
הרב נוימן - 054.977.0548 (אפשר לשלוח גם מסרון)

חב"ד
כל הלב לכל אחד
מכבים רעות

פשו אותנו: בית חב"ד מכבים רעות

חורף של תוספתא

מועצת המכינות
הקדם צבאיות
הציוניות הישראליות

**בית המדרש
גבעת שמואל**
בית מדרש לבב הקהילה

מוצ"ש של אמונה בבית המדרש בגבעת שמואל

מוצ"ש "וארא" כ"ו טבת 13.1	מוצ"ש "שמות" י"ט טבת 6.1	מוצ"ש "ויחי" י"ב טבת 30.12	מוצ"ש "ויגש" ה' טבת 23.12
20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב דני סמיסקין	20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב יהושע שפירא	20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב בועז כהנא	20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב ערן טמיר
מוצ"ש "יתרו" י"ח שבט 3.1	מוצ"ש "בשלה" י"א שבט 27.1	מוצ"ש "בא" ד' שבט 20.1	
20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב דוד גיאמי	20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב יגאל לוינשטיין	20:30 הרב מאיר נאמן 21:15 הרב יוסף צבי רימון	

20 שנות
השתתפות
סמלית
השיעורים
לנשים
וגברים

לפרטים ולהקדשת מוצ"ש: משה נעמן 052.7203828

בית המדרש קהילתי | רח' עוזי חייטמן 4, גבעת שמואל

Oriental

כיצד שוחטים את היצר הרע

שמעתי ממורי זלה"ה ענין שחיטת יצר הרע לעתיד לבא, שמוציא ממנו הרע שהוא אות מ', ונשאר סא"ל והוא שמו יתברך וכו'.
ודברי פי חכם חן.

תולדות יעקב יוסף, קדושים ד"ה ובאמת

שחיטת היצר הרע אינה באופן של חיסול וביעור כולו, אלא באופן של הוצאת הרע ממנו. מה משמעות הדבר לעבודת ה'?

יש לדברים משמעות פרטית לכל אחד ואחד, ומשמעות כללית לעם ישראל. בע"ה, השבוע נעסוק במשמעות הפרטית, ובשבוע הבא במשמעות הכללית.

פעמים רבות היצר הרע טוען שכביכול יש צורך בחיבור לרע, כדי שהאדם ירגיש טוב ומרוצה או כדי לבטא כוחות חיים מסוימים שבאים לידי הגשמה רק על ידי חיבור לרע. אם יצר הרע הצליח לשכנע את האדם בכך, הוא בעצם הצליח ליצור אצל האדם תחושה של תלות ברע. וגם אם האדם יתאמץ מאוד יהיה לו קשה לעמוד בניסיונות, כי בכל ניסיון הוא יחשוב שהוא 'בידיים' של היצר הרע, כי בלי להזדקק ליצר הרע הוא אמור להרגיש חוסר בהרגשה טובה או במימוש כוחותיו.

כדי 'לשחוט' את היצר הרע, ולא רק לנצח במאבק מסוים, יש צורך לבטל את טענתו משורשה. שורש הטעיה של היצר הרע הוא בכך שהוא מנסה להראות את כוחות החיים כעומדים בפני עצמם, ללא שייכות לעבודת ה', ועל גבי זה הוא מנסה לנתב אותם אל הרע. ומכיון שהכוחות הללו אכן מפעמים באדם, קשה לו להתגבר על היצר הרע.

הבעל שם טוב הקדוש מלמד שיש להוציא מהיצר הרע את הרע. הדרך לעשות זאת היא על ידי עבודת ה' שמביאה לידי ביטוי את כל צדדי האישיות והכוחות המיוחדים שלנו. התשובה האמיתית ליצר הרע היא ש"לית אתר פנוי מינייה" (תקוני זוהר צא ע"ב), וכל כוח שקיים בעולם הוא גילוי של ה' יתברך. כך מונעים מציאות של כוחות שעומדים בפני עצמם ומנוצלים על ידי היצר הרע. הדבר דומה לבעיה הרפואית של 'רדיקלים חופשיים' – אטומי חמצן בודדים שנמצאים בגוף האדם ויכולים לגרום לנזקים גדולים בגוף. התיקון שלהם הוא חיבורם זה לזה, וכשהם מתחברים הם נהפכים למולקולות חמצן המועילות וחינוניות לחיים, ומתבטל מהם הכוח השלילי שקיים בהם.

הדרך המעשית לעשות זאת היא לעבוד את ה' בכל תחומי החיים והעשייה: היצירה, הארגון, החידוש, הזוגיות, הפרנסה, ועוד ועוד תחומים ששייכים לכל אחד מאיתנו. אנחנו צריכים למצוא את נקודת החיות שלנו שכביכול מתרוממת רק בתחום הרע, ולמצוא את מקומה בקדושה. ככל שעבודת ה' מקיפה תחומים רבים יותר, מתבטאים בה כוחות רבים ומגוונים יותר שלנו, וכך אנחנו מוצאים את החיות שלנו בקדושה ובעבודת ה'. וכדברי הבעל שם טוב במקום נוסף: "בכל דרכיך דעהו, זהו כלל גדול. דעהו וכו', אפילו בדברים גשמיים שעושה" (צוואת הריב"ש אות צד).

האות מ' שבשמו של היצר הרע מנתקת כביכול את המציאות מלהיות אחד משמות ה', ותפקידו הוא לסלק אותה ולהחזיר את שם ה' להיות בגילוי. כשאדם רואה בכל דבר את דבר ה', ועובד את ה' בכל נפשו ומאודו ובכל צדדי חיו, בלי להשאיר שום חלק ממנו מחוץ לעבודת ה' – ממילא מסתמכות טענותיו של היצר הרע, ונשאר רק שמו יתברך שהאדם מחובר אליו. החיות של האדם מתמשת בעבודתו יתברך בלבד: "לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום הזה" (דברים ו, כד).

אפשר לעבוד את ה' בעמל גדול אבל להשאיר צדדים שבהם עבודת ה' לא מתעסקת כביכול. אבל אז היצר הרע מקבל אחיזה באותם צדדים, ומקבל מכך ניקה וחיות ומפריע לעבודתנו באופן תמידי. לעומת זאת, כשזוכים להעמיד את כל צדדי החיים על טהרת הקודש, מנתקים את היצר הרע ממקור חיותו וחושפים את האלוקות שבבריאה. וכך זוכים לשבר את היצר הרע, בדרך של שמחה ופשיטות, בחיות ובתעצומות נפש, ולא בדרך של שבירה עצמית וסיגוף כוחות החיים שלנו.

איך לבחור לאן להמשיך אחרי השמינית?

הרב גור גלון | ראש ישיבת ההסדר הר ברכה,
וראש בית הספר לאימוץ 'מאמנים לחיים'

בחירה מתוך חזון

שמיניסט יקר שלום וברכה,

אני פוגש כל שנה מאות שמיניסטים, ואני מודע לקושי בקבלת ההחלטה לאן להמשיך בשנה הבאה.

מצד אחד, יש כל כך הרבה אפשרויות ומסגרות – צבא/ עתודה/ מכינה/ ישיבת הסדר/ ישיבה גבוהה ועוד, ובכל אחת מהאפשרויות יש מגוון כה רב. השפע הזה מבלבל ומקשה מאוד על הבחירה.

מצד שני, הבחירה הזאת היא כל כך משמעותית, הבחירה הזאת במידה רבה תקבע את הדברים החשובים ביותר בחיינו, את תפיסת העולם שלנו, את דרך החיים שלנו.

לפעמים מתחשק פשוט להחליט וזהו, לגמור עם העניין ולהפסיק את הלבטים, אבל אז יתכן שלא תעשה את הבחירה הנכונה בשבילך. אנו ננסה בסדרה של חמישה טורים קצרים לתת דרך לבחירה, ונתחיל בצעד הראשון – שהוא אולי הצעד החשוב והמשמעותי ביותר: הצבת החזון.

בספר 'הרפתקאות אליס בארץ הפלאות' שואלת אליס את החתול – "האם תוכל לומר לי, בבקשה, איזו דרך עליי לבחור מכאן?" "זה תלוי רבות במקום אליו את רוצה להגיע", אמר החתול. "לא אכפת לי כל כך..." אמרה אליס. "אז לא משנה לאן תלכי", אמר החתול.

הדבר הראשון שצריך לדעת הוא לאן אתה רוצה להגיע, "סוף מעשה במחשבה תחילה". שאל את עצמך: מי אני רוצה להיות בעוד עשר שנים?

דמיין את עצמך בעוד עשר שנים, אילו תשובות היית רוצה לקבל על השאלות:

- אילו דברים בניתי בעצמי?
- איזה ידע קניתי?
- אילו מידות בניתי באישיותי?
- מה מוביל את חיי?
- איזה טוב אני מביא לעולם?
- איזו משפחה הקמתי?

ככל שתטיב לצייר לעצמך מי אתה רוצה להיות בכל מעגלי חיך, תוכל לדעת מה אתה מחפש לקבל במסלול שבו תבחר, ותוכל להתחיל לצעוד לבחירה מושכלת.

אני יודע שחלק מכם אומרים – מניין אני יודע מה אני רוצה להיות בעוד עשר שנים? ואני אומר לכם – מתוך ניסיון עם מאות אנשים שפגשתי – שגם אם אתה לא יודע, הלב שלך יודע. קח לך זמן להתבוננות, שאל את עצמך את השאלות וחכה לקבל את התשובות. אם תהיה סבלני ונינוח הן יגיעו.

אוסף עוד דבר קטן לסיום: יש לנו נטייה לא להשאיר שאלות פתוחות, אבל בשאלות גדולות באמת כמו מה החזון שלי, צריך להיות אמיץ ולהסתובב עם השאלה פתוחה יום-יומיים ולעיתים שבוע, עד שהלב שלנו יתן לנו את התשובות העמוקות לשאלות החיים.

יהיה לנו שבוע של התבוננות בשאלה החשובה ביותר – מי אני באמת רוצה להיות?

ונמשיך בשבוע הבא.

יותר טוב מעין טובה

ד"ר אברהם ליפשיץ

ראש מינהל החינוך הממלכתי הדתי במשרד החינוך

אנו מורגלים לחשוב כי על כל דבר בחיינו, ובפרט על תלמידים וחניכים, יש להתבונן בעין טובה. אך לכאורה, יש בעין הטובה מרכיב כלשהו של שקר... אם הכל היה באמת טוב, לא היינו נדרשים לאמץ עין חיובית כלפי המציאות או ההתנהגות הספציפית. אם העין האובייקטיבית מזהה דבר שלילי, את מי אנחנו מנסים 'למרוח' כשאנחנו אומרים שהוא חיובי?

שינוי מציאות

את המשנה באבות (ה, יט) "כל מי שיש בידו שלושה דברים הללו - מתלמידיו של אברהם אבינו... עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה", ניתן לראות לא רק כהמלצות אלא כתכונות יוצרות מציאות המשנות את עיצובו של אדם. וכך כתב ר' נחמן מברסלב (ליקוטי מוהר"ן, פ"ב): "דע כי צריך לדון את כל האדם לכף זכות, ואפילו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצוא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, על ידי זה מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה".

ההטיה לכף זכות יוצרת אמון, שעניינו הגברת כוחות החיים, הצמיחה והגידול, ומחזקת את הנקודות החיוביות שמאירות את כל האדם. "למצוא בעצמו עוד איזה דבר טוב" אין פירושו להעלים מן העין את הקשיים והחולשות. היכולת להתמקד בטוב, עוזרת לאדם לקבל את עצמו כפי שהוא ומיטיבה עם הרגשת החוסר התמידי.

לפעמים אדם מאבד את יכולתו לראות את עצמו בעין טובה כלשהי, הוא דן את עצמו בשלילה שבו ואינו מוצא נקודות אחיזה להתרומם ממצבו. הוולת (המתחנך במקרה שלנו) במבטו החיובי מגדיל את משקל הטוב באישיות ומחזיר לו את האמון בעצמו. וכך הטוב מסוגל להתחזק, להתפשט ולהגיע לאדם כולו.

התנוצצות

חשוב לכולנו לזכור, שגם כאשר יש מקום לעסוק ב"סור מרע", הרקע ההכרחי לכך הוא הארת הפנים, העין הטובה ואהבת התלמיד. כגודל האמון, האהבה וההסתכלות בעין טובה, כך גם היכולת של התלמיד לקבל ביקורת.

גם בדברי הרב קוק זצ"ל (אורות הקודש ג עמ' שלב) מצאנו את ההטיה לכף זכות, כהדרכה לעיצוב ויצירת המציאות: "וכשהמחשבה האחדותית מתגברת היא, אור החסד והסליחה מופיע, ועוונות ופשעים נמחקים. וכל מי שהוא מתקרב לחוגו של צדיק טוב שכזה, הנקודות של הטוב הגנוזות במעמקי נשמתו מתנוצצות וכולטות, והרע הולך ונאפס לגמרי... והם הם תלמידיו האמיתיים של אברהם אבינו, ההולכים בדרכיו".

דלגו על הקנקן

כהמשך לגישתו של ר' נחמן והרב זצ"ל כתב הרב שלמה קרליבך: "כשאתה אוהב מישהו מאוד, אתה מסתכל עליו כל הזמן בעיניים. אתה לא מסתכל עליו כדי לראות איך הוא נראה - כי אתה יודע איך הוא נראה, אלא זה 'עיני משיח'". כשאתה אוהב מישהו מאוד, אתה לא בודק אותו בעין שלילית ואפילו לא מחזק אותו בעין חיובית - אתה פשוט אוהב אותו ורואה בו טוב! אחד המשפיעים הגדולים לעיצוב אישיותו של האדם ודימויו העצמי הוא יחסה של החברה אליו. אצל תלמידיו - החברים, ובעולם המבוגרים - הורים ומורים.

מבט של 'עיני משיח' הוא מבט אוהב, המאפשר לאדם לקבל את עצמו כפי שהוא, מאפשר לו בחירה ונותן לו כוח לגלות באישיותו צדדים נוספים.

מבט של 'עיני משיח' מקבל את כל האדם, את סגולותיו, מעלותיו וגם את חולשותיו.

מבט של 'עיני משיח' נותן אופציה להשתנות, ורצון לנוע תמיד למעלה יותר, פנימה יותר.

מבט של 'עיני משיח' הוא מבט שחודר פנימה, מדלג על הקנקן ומתבונן במה שיש בו.

מבט של 'עיני משיח' מאפשר להציב יעדים משותפים, למורים ותלמידים כאחד, ו'עיני המשיח' מסייעות לשאיפת ההתעלות המשותפת.

המלאך רזיאל

זכרו של הרב רזיאל שבח הי"ד

הרב דוד דוקביץ, רב היישוב יצהר

צילום: יצחק נתני

כל אדם מישראל הוא עולם ומלואו, לכן כל המציל נפש מישראל כאילו קיים את העולם כולו, אולם ישנן דמויות שמעשיהן ואורחות חייהן הינם מופת לרבים להליכה בדרכי ישראל. בהסתלקותם של אנשי מעלה כאילו נפער חלל עצום בלב כל מכיריהם, "חלל" שחובתנו להשתדל להשלימו.

דברים אלו השייכים בכל איש המעלה, נכונים לאין ערוך ב"הרוגי מלכות שאין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתן" (כבא בתרא י"ע"ב).

חברנו ותלמידנו, אהוב ליבנו הרב רזיאל שבח הי"ד, שנפל לפני מרצחים ערבים בני עוולה, בשבוע שעבר ליד ביתו בחוות גלעד, היה אחד מהמיוחדים שבבני מעלה כאלו. מבני ציון היקרים המסולאים בפז.

"רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו. נקרא רע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלכשתו ענוה ויראה" (משנה מסכת אבות פרק ו).

רבי רזיאל היה עוסק בתורה לשמה מתוך אהבת ויראת ה' ותורתו. הוא למד בהתמדה גדולה שנים רבות והיה בקי גדול בהלכה ואגדה, מוסר ומידות טובות, מתוך שימוש תלמידי חכמים ואהבת חברים.

בשנים קצרות הוא סיים בשיבתנו את לימודי הרבנות ופנה ללימודי דיינות. תוך כך, הוא המשיך ללמוד ולהיבחן על נושאים נוספים לרבנות אזורת ורבנות עיר, שמכוחם זכה בהסמכה לרב אזורי.

כל לימודיו היו משולבים עם הבנה מעשית של התחום אותו הוא למד. מורגל היה בפיו שלימוד שלא ניתן ליישמו ולהועיל בו לאחרים, אינו לימוד כראוי. לכן בשעה שלמד הלכות מילה, הוא למד למול והפך להיות מוהל משוכח ומסור. כשילמד הלכות שחיטה, הוא למד לשחוט ונהיה שוחט מומחה. וכן בהלכות שבת ועוד.

גם מלאכת הגישור בין בני זוג הייתה בעיניו חלק ממלאכת הקודש של הדיין, לכן בתקופה האחרונה סיים קורס בנושא זה. וזאת לאחר שכבר שנים שימש כמדריך חתנים מבוקש שלימודי הלכות הבית השתלבו אצלו בהדרכה לשלום בית, מלא ברגישות של אהבה ואחוזה, שלום ורעות, בין איש לאשתו. כפי שנהג הוא עם רעייתו יעל שתחיה לאו"ט.

היה אהוב ואוהב את הבריות. כבר בצעירותו החל בפעילויות רבות של חסד ותמיכה בילדים בעלי צרכים מיוחדים והתנדבות במד"א. את הכל עשה תמיד עם חיוך גדול, מסירות ואהבה לכולם.

גם בשעת לימודו האיר פנים לכל אחד, ושימח את חבריו בדיבורים ובחלוקה קבועה של מיני מטעמים שהיה מכין או קונה כדי לכבד בהם כל מי שאפשר.

את הבריות היה עורך ללא כל תמורה, גם כאשר לצורך כך היה נוסע לכל תינוק לפני ואחרי הברית לבקרו, ואף למרחקים גדולים. בשעות צורך היה עוזב את משפחתו אפילו לחגים כמו ראש השנה, כדי להיות מוהל במקום שצריך.

רבי רזיאל הי"ד נועד לגדולות. ראינו אותו בעיני רוחנו מכהן בעתיד הקרוב במשרה רבנית חשובה, מתוך יכולת שילוב נדירה של כל כך הרבה תורה ומידות טובות ונעימות הנושאות חן בעיני אלוקים ואדם. משמיים נגזר אחרת. "הצור תמים פֶּעֶלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֶל אֲמוֹנָה וְאֵין עֹל צִדִּיק וְיִשָּׁר הוּא".

את תורתו ואהבתו הגדולה השקיע בשנותיו האחרונות בבניין התורה והקהילה בחוות גלעד, שבסמיכות אליה נפל על משמרתו בשובו מביקור תינוק אותו מל, ושבאדמתה נטמן.

נפילתו אינה מיתה רגילה, אלא סמל ומופת של בני ציון היקרים השבים ברגשי קודש לגאול את ארצנו באור תורת הנצח, ומולם ניצב עם החי על חרבו ושולח מרצחים שמנסים לגדוע את חזון גאולת ישראל. אנו מתפללים ומייחלים שישב ה' לשונאינו שבעתים כגמולם, ויתן בידי כוחות הביטחון היקרים תבונה, עוז וגבורה להכריע את אויבינו כראוי ל"גור אריה יהודה" השב לארצו. ואנו בשם אלוקינו נדגול, נמשיך לפתח חיי תורה וחסד, נבנה נתישב ונגדל עד אשר נראה בנחמת ציון וירושלים בהרמת קרן ישראל ובהשלמת ישועת ישראל.

ממרחק תביא לחמה

שאלת חכם

למדנו כבר רבות על דרכים למציאת שאלות שיפתחו לנו שערים חדשים לעבודת ה', אך יש סוג מסוים של שאלות שלא נגענו בהן, ויש בהן טעם ייחודי, שונה במעט מיתר השאלות. אלו שאלות הדמות. בתרגיל הזה אנחנו בוחרים אדם שיאיר לנו את עבודת ה' בדרכו המיוחדת, וטועמים מעט ממה שאמרו חז"ל "גדול שימושה יותר מלימודה". למפגש עם ההתנהגות של תלמידי החכמים יש כוח מיוחד, שאין בלימוד התורה שלהם. העיסוק

התשובה המפתיעה שקיבלנו ממנו הייתה: "מה שישנה את כיבוד ההורים שלכם בצורה דרמטית הוא פעמון אופניים". לא הספקנו לשאול את הצדיק למה הכוונה, וכבר נדחפנו על ידי הבא בתור. צאנו אל החדר שבו נמצאים גדולי תלמידי, והחלטנו להתייעץ

הענייני עלול לפספס את הנגיעה באישיות העצמית, ואילו המפגש עם הדמות - במראה עיניים או אפילו בסיפורי צדיקים, נוגע ישירות באישיות. התרגיל שנלמד עכשיו יאפשר לנו לנצל את העושר והעומק של אישיות שאנחנו מעריכים להרחבת עבודת ה'.

אנחנו בוחרים דמות שקשורה לנושא שעליו נרצה לעבוד. אם בחרת, לדוגמה, לעסוק בנושא סעודות השבת, השאלות יהיו:

- מי האדם שיכול לפתוח לך את השער, וסעודות השבת שלו יכולות לעזור לנו לרומם את סעודות השבת שלך?
- מי הוא אותו אדם בעיניך? מנה תכונות רבות ככל האפשר שמאפיינות אותו לדעתך.
- מבין כל התכונות שמנית, מהי התכונה המשמעותית ביותר בעיניך?
- איפה בתוכך קיימת אותה התכונה?

העיסוק בדמות מאפשר לנו לצאת מעצמנו, להיפתח לתכונות שבמבט ראשון אולי אפילו נתקשה לחשוב שקיימות בנו, ואז לחזור ולמצוא אותן בתוכנו. הדמות הזאת (או דמות אחרת שנבחר) גם תוכל ללוות אותנו בהמשך הדרך, בעבודה הבאה שלנו, שבה נצטרך צעד נוסף, וננסה לפרוץ עוד יותר את החשיבה שלנו.

סבון שעוזר להתכוון בתפילה

אז איך מגיעים לפתרונות מקוריים בעבודת ה'? חשיבה יצירתית צריכה להגיע ממקום מופרע לגמרי. מתחום שאינו קשור בכלל לנושא שאיתו אנחנו מתמודדים, ויכול להאיר אותו מזווית אחרת לחלוטין.

בתור התחלה, אנחנו מעלים מילים שאין להן כל קשר לעולם של עבודת ה': חור בגרב, לזניה, מקלדת, סבון, פעמון אופניים, כילה, כוכב.

לאחר מכן נבחר מצווה שהיינו רוצים לרומם, או שאנחנו מרגישים שהגענו בה לאיזה מבוי סתום והיינו רוצים לסלול בה דרך חדשה: אנחנו יכולים לבחור בתפילה, ציצית, ספירת העומר, לימוד תורה, צדקה, נרות חנוכה, חסד ועוד ועוד.

אנחנו מחפשים את אלמנט ההפתעה, ולכן נחבר למצווה שבחרנו מילה

לרענן את הכלים

בטור הקודם פגשנו את עבודת הפנוי, שפורצת את קו המחשבה הרגיל ומחפשת פתרונות מחוץ לקופסה. החלק הזה של הסדנה שונה משאר חלקיה, במקורות שעליהם הוא מבוסס. כשלמדנו על עבודת המצוי והראוי ראינו שהיא מבוססת על דברי רבותינו לאורך הדורות. החלוקה לקטגוריות שונות ודרכי העבודה חודשו, אך הבסיס הרעיוני הגיע מתוך עומק בית המדרש. כך גם בעבודת הרצוי, שעוד נפגוש אותה - היא מגיעה בעיקר מדברי הרב קוק זצ"ל, ומצויה בפסקאות רבות שמובאות בספר 'כנפי רוח'.

לעומת זאת, הבסיס לעבודת הפנוי מגיע מעולם אחר לגמרי - עולם הייעוץ הארגוני, שמפתח רבות את נושא החשיבה מחוץ לקופסה, ומחולל בעזרתו שינויים גדולים ומבורכים בתחום העסקי. נכון לעכשיו, התחום הזה מפותח מאוד מחוץ לבית המדרש, ואילו בתוך בית המדרש הוא אינו מדובר

כלל. אפשר כמובן למצוא חשיבה מחוץ לקופסה אצל חכמי ישראל בכל הדורות - משלמה המלך, שכאשר באות אליו שתי נשים שטוענות את אימהותן על ילד אחד פוסק פסק מזועזע באכזריותו לכאורה: "גִּזְרוּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי לְשְׁנַיִם וְתָנוּ אֶת הַחֲצִי לְאֵחָת וְאֵת הַחֲצִי לְאֵחָת", וכך הוא מצליח למצוא את האם האמיתית; דרך רבי שמעון בר יוחאי, שמדריך זוג שבא להתגרש - לעשות זאת מתוך סעודה, וכך לבסוף הם נשארים יחד ואף נפקדים בילד; ועד לעצות והכוונות של חכמי ישראל בדורות האחרונים. אולם אותה יצירתיות בחשיבה ובפסיקה מופיעה רק בשלב הסופי שלה - בעצה מקורית או בפסיקה יצירתית. קשה עד בלתי אפשרי למצוא מקום שבו מפורטת הדרך למציאת פתרונות חדשים, יצירתיים ופורצי דרך לבעיות בעבודת ה'.

הסיבה לכך שבחרנו לקחת תחום שאינו נמצא במפורש בדברי רבותינו ולהשתמש בו ככלי לעבודת ה' היא התחושה שלא יתכן שעולם החומר יתקדם ויתפתח בכלים וטכניקות חדשניות ופורצות דרך, ואילו העולם של עבודת ה' לא יזכה לפריחה הזו.

במאמר "עבודת אלוקים" בעקבי הצאן, הרב קוק מתאר סיטואציה שבה יש תחום שבו עולם החול מפותח ועשיר מאוד, ואילו עולם התורה לא התפתח באותו תחום. כך נוצר פער בלתי נסבל בין הרצון של הנפשות, שמבוסס על הכיוונים החדשים שאליהם הולך העולם, לבין ההתרחשות בתוך עולם התורה. על פי דברי הרב, לא יתכן להישאר עם הפער הזה בין רוממות עולם החול להיגררות עולם הקודש.

ואם יזדמן איזה דור או דורות שכל מושגיהם הכלליים נתעלו והתפתחו, ועל אותה החלקה של המושגים האלהיים לא שלחו המפתחים והעובדים יד, אז נשאר אותו הדור במצב שפל ואומלל, והבקיעים הדתיים מתרבים בו, פרץ על פני פרץ. ואין לו רפואה כי אם בעבודה שכלית מרובה בעומק הצד הפנימי שבתורה... עד שההתמדה הגדולה של העובדים החלוצים תשלים את המהלך הנחשל...
 ...

אם אנחנו רוצים שעבודת ה' שלנו תהיה בוערת ומשמעותית היא צריכה לפרוח, להיות מקורית, חופשייה ופורצת, ולשם כך עלינו להשתמש בכל הכלים המוכרים לנו, וביניהם גם בכוח המיוחד של חשיבה מחוץ לקופסה.

השאלה מכיוון שעד עכשיו לא פנינו אליו.
אחרי שבחרנו את הכיוון שאנחנו רוצים ללכת עליו, נברר אותו לעצמנו פעם נוספת:

לצלצל להורים – איך? באיזה זמן זה כדאי במיוחד?

לקחת אחריות על הקשר – באיזו דרך? באיזה תחום אני יכול לקחת אחריות על הקשר עם ההורים שלי, ולהצמיח בכך את מערכת היחסים בינינו?

להפתיע את ההורים שלי – איזו הפתעה תשמח אותי ואתם במיוחד? מה כבר מזמן לא עשיתי בקשר שלנו?

להתבונן על העובדה שאני מתקדם הלאה – מתי ההתבוננות הזו יכולה להיות משמעותית עבורי?

לשנות את טון הדיבור שלי – איך הייתי רוצה לדבר איתם? (כמו שמדברים לחבר קרוב, לאדם שלא ראינו זמן רב, לאדם חכם...)

מבין כל הרעיונות שיתקבלו לנו, נחפש את זה שמדליק אותנו במיוחד. רעיון שלא חשבנו עליו קודם לכן, ויש לו פוטנציאל אמיתי לשנות את הדרך שבה אנחנו מכבדים את ההורים שלנו.

כמוכן, אפשר להשתמש בתרגיל הזה גם בלי לדמיין את הסיפור החסידי. החלק הזה בא לכוון אותנו למקום פתוח ונותן אמן. אדמו"ר (וכל דמות של תלמיד חכם שמייעץ לאנשים) נותן לנו כוח לצאת בביטחון אל מחוץ לקופסה. הוא מסוגל לראות מה שאנחנו לא רואים, ומכיוון שיש לנו אמן מלא בו, נהיה מוכנים להיפתח אל תשובותיו גם אם הן מפתיעות.

אחת מתוך רשימת המילים, שממבט ראשון נראה לנו שאין לה כל זיקה למצווה הנבחרת. הראש שלנו צריך להיות פנוי לגמרי מרעיונות לקשר ביניהן. רק כך נדע שאנחנו כבר לא "בתוך בקופסה". באחת הסדנאות שלנו, בחרנו למשל לרומם את מצוות כיבוד הורים בעזרת פעמון אופניים. כדי לאפשר לעצמנו ללכת עם הדימוי ולהיפתח לו, אנחנו יכולים לדמיין את עצמנו בתוך סיפור חסידי:

אנחנו חסידים של... (כאן משלימים שם של אחד מגדולי ישראל שהיינו רוצים להתייעץ איתו, זה יכול להיות אותה דמות שבחרנו בתרגיל הקודם) והחלטנו לבוא אליו לשיחת ייעוץ, משום שאנחנו מאמינים בכוחו לעזור לנו בנושא שבו אנחנו מתקשים. התכווננו לפגישה איתו במשך כמה חודשים, התרגשנו לקראת המפגש המרומם עם דמותו, וניסחנו לנו שאלה שתבהיר את הצורך שלנו בתמיכתו.

הגיע היום, נכנסנו לאותו צדיק, ושאלנו: איך נוכל לרומם את כיבוד ההורים שלנו? התשובה המפתיעה שקיבלנו ממנו הייתה: "מה שישנה את כיבוד ההורים שלכם בצורה דרמטית הוא פעמון אופניים". לא הספקנו לשאול את הצדיק למה הכוונה, וכבר נדחפנו על ידי הבא בתור. יצאנו אל החדר שבו נמצאים גדולי תלמידיו, והחלטנו להתייעץ איתם: איך פעמון אופניים ירומם את עבודת ה' שלנו?

איך נצליח לפענח את דברי הרבי?

ראשית, עלינו לנסות להבין: מהו פעמון אופניים? מה התכונות שלו? מה מיוחד אותו?

הנה כמה תכונות שאנחנו מצאנו לפעמון אופניים:

- מצלצל.
- מתקדם ממקום למקום יחד עם האופניים שעליו.
- מבטא את השליטה והמהירות של רוכב האופניים.
- מזהיר את הולכי הרגל.
- מצלצל בפתאומיות.
- משמיע קול גבוה ורם.

אחרי שפרטנו את כל התכונות שהצלחנו למצוא לפעמון האופניים, אנחנו מנסים להבין איזו מהן תוכל להיות המפתח לשינוי במצוות כיבוד הורים, בצורה שלא חשבנו עליה עד עכשיו. למשל:

- לצלצל יותר להורים.
- להבין שאני זה ששולט בקשר ולקחת עליו אחריות.
- להפתיע את ההורים שלי.
- להתבונן על העובדה שהמהירות שלי כבר גדולה משלהם, אני מתקדם הלאה והם נאלצים לזוז לצדדים.
- לשנות את טון הדיבור שלי כשאני מדבר איתם – שלא יהיה צורם כמו לצלול אופניים.

פיתרון מדליק

בשלב הבא, אנחנו מתבוננים על האפשרויות שעלו ושואלים את עצמנו: האם הן פורצות לנו דרך חדשה? האם הן נותנות רעיון חדש? כדאי לשים לב לכך שיש לנו נטייה לחזור אל המסגרות הטבעיות של החשיבה שלנו, ולפעמים גם כשאנחנו מנסים לצאת מהקופסה – אנחנו חוזרים אליה שוב ושוב. אם באמת יש כאן פריצת דרך, נחפש את הכיוון שמדליק אותנו. התשובה שאנחנו מחפשים צריכה לרגש אותנו, לחדש אותנו ולהאיר את

בס"ד

בא והצטרף
לחבורה קדושה ושאחה...

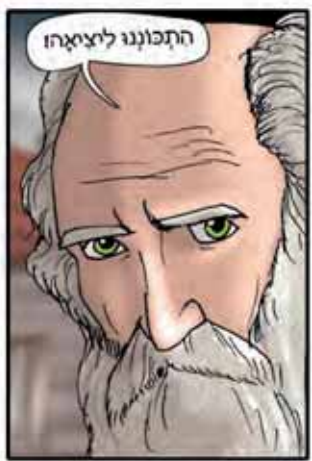
ישיבת 'פרי הארץ'
ישיבה קטנה חסידית ברוח ארץ ישראלית ברחלים

- לימוד תורה ועבודת ה' מתוך שמחה ויראת שמים.
- לימוד גמרא בקיאות ועיון, תנ"ך ומשנה בשינון, הלכה למעשה ולימוד החסידות.
- בנין האישיות עם אכפתיות לכלל ישראל והתקשרות לתורתם ופועלם של צדיקים.
- לימודי העשרה והרחבת הדעת בתחומים שונים.
- תעודת בגרות מלאה בשנה הרביעית.
- סיורים וטיוולים לימודיים בדרכי אבות ומנח"ל הארץ.
- חבורה קטנה ומשפחתית - פנימייה מלאה.

בשנה"ל התשע"ט ילמדו בישיבה א"ה ארבעה מחזורים (ט'-י"ב)
חבורה של תלמידים יראי ה', שמחים בלימודם ובעבודת בוראם
אם אתאים רק לאנוח תורה בהיתר ונשאחה...
אם החסידות וארץ ישראל נועלת בליבך!
אתה מוזמן אלינו!

לפרטים:
אחינוע ליבמן 055-6650946
דוא"ל: yk156360@gmail.com

הבריחה מנפוליון

המשך בשבוע הבא

התורה שלך

הילדים לועגים לפרעה

ציור: שמשוון קוטלובסקי

משה הביט בפרעה המכהל וענה לו: "מה, אֲנֹחֵנו וְנָגְבִים שְׂהוֹלְכִים בְּלִילָה, בַּחֲשֹׁךְ? אֲלֵקִים גַּם צוּה עֲלֵינוּ לֹא לַצֵּאת מִפֶּתַח הַבַּיִת עַד הַבֹּקֶר. לֹא, אֲנֹחֵנו נֵצֵא מִתּוֹךְ, בְּאִמְצַע הַיּוֹם, וְכָל מִצְרַיִם תִּרְאוּ אוֹתָנוּ וַיֵּצְאִים בְּרֹאשׁ מוֹרָם."

מִשָּׁפֶל וּמִכֵּיט חִזַּר פְּרַעְה לְאַרְמוֹנוֹ, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הוֹסִיפוּ לַחֲוֹג אֶת הַפִּסְתָּה. וְאִכְּךָ, לְמַחֲרָת, בְּצִהְרֵי הַיּוֹם, יָצְאוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רַמְתָּה מֵאַרְבַּע מִצְרַיִם, מַעֲבָדוֹת לְחַרוֹת.

(על-פי מדרש וינשע, סיפור י' שמות הבה, פרעה יח,י)

ומרוזים. הם הקפידו לקים את צווי הבורח שלא לצאת מפתח הבית עד הבקר. "משוהו אימה משה?," צעק פרעה.

ילדי ישראל ראו את פרעה הולך ברחוב ומחפש את משה והתחילו ללעג לו. ילד אחד צעק אליו מהחלון לפנות ימיה. ילד שני פון אותו שמאלה. ילד שלישי הצביע על בית מסים. ילד רביעי הפנה את אצבעו לעבר בית אחר.

בסוף קצא פרעה את משה ואמר לו: "בבוקשה, משה, אני מבקש ממך סליחה. אנא, צאו עִלְשׁוּ מִמִּצְרַיִם! אֲתֶם חֲכַשְׁיִים! קַחוּ אִתְכֶם הַכֵּל, אֲכָל צֹאוּ מִיָּדוֹ!"

פרעה התרוצץ בחדר בחרדה. מה עושים עִלְשׁוֹ? הֲלוֹא הוּא עֲצָמוּ אָמַר לְמֹשֶׁה שְׁלֹא יוֹסִיף עוֹד לְרֹאוֹת אֶת פָּנָיו.

"בואו איתי, נלך לחפש את משהו", אמר פרעה לעבדיו. "אנחנו פוחדים", אמרו עבדיו של פרעה ונעלמו.

"טוב, אלך לבדי אל משה", אמר פרעה וניצא מהארמון מפעֵד דֵּלֶת אַחֲרֵית נִסְתַּרְתָּת.

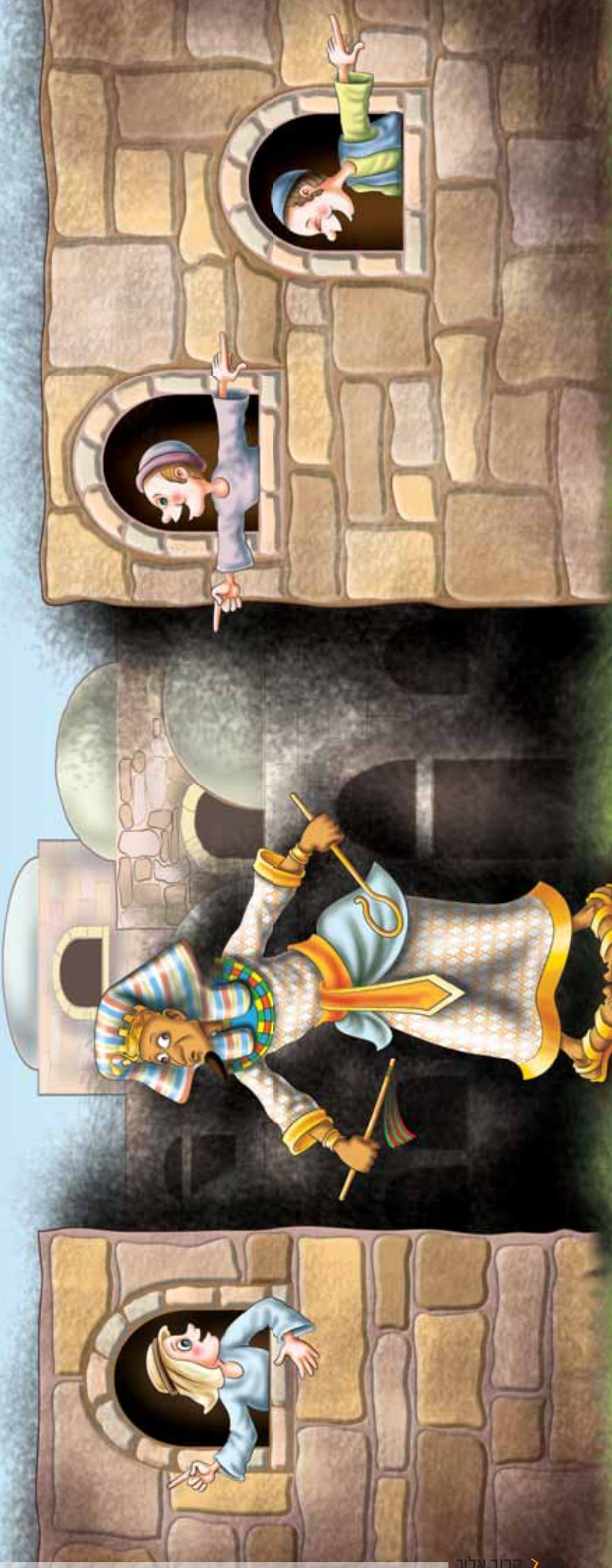
באמצע הלילה הלך פרעה וחפש את משה בחוץ לֹא הִיָּתָה נִפְשׁ חַיָּה. כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבוּ בְּבֵתֵיהֶם וְאָכְלוּ בְּשִׂמְחָה אֶת הַפִּסְתָּה, עַם מִצְרַיִם

"מה זה הרעש הזה בחוץ באמצע הלילה?," שאל פרעה בבהלה את עבדיו.

"יש פה הפגנה סוערת", השיבו לו אנשיו בהתרגשות. "המוני מצרים מסתערים על הארמון! השקל גדל והולך מרגע לרגעו הם תובעים לשחרר מיד את בני ישראל. הם אומרים שיהרגו אותך אם לא תעשה זאת!"

"למה? מה קרה פתאום?," שאל פרעה.

"כל מצרים נהרסתו הבכורים מתיים בכל ביתו", ענו עבדיו של פרעה במקהלה מבהלת. "גם הפסלים שלנו נהרסים! פסלי הזהב והכסף נמסו! פסלי העץ נרקבו וקרוסו!"

סיפורי חסידיים זלמן וודמן

היה זה לאחר ששיירה גדולה של סוחרי עורות עצרה בפתח ביתו של החסיד העני. מנהיג השיירה מסר לידי צורו כסף וביקשו למהר אל השוק המקומי ולקנות בעבורו ובעבור חבריו יין, שֶׁכר, עוגות ומליחים – להמשך דרכם. לאחר שעשה כן לשביעות רצונם של הסוחרים שילמו לו הללו על טרחתו, בעין יפה.

בכסף הראשוני הזה החל לסחור, והמזל האיר לו פנים. חושים מסחריים חריפים שהיו חבויים בו, כמסתבר, כל השנים, נתגלו פתאום. עסקיו התרחבו והוא שלח ידידו במגוון ענפי חקלאות – קנה בהמות, זרע שדות, נטע כרמים ושמו הלך לפניו בכל המחוז.

דא עקא: ככל שהתרבה עושרו כך פחתה יראת האלוקים שלו. בהדרגה נשאב אל תוך חיי המסחר והמרדף אחרי הכסף, עד כי לא נותר בידי זמן ללימוד תורה, לתפילה ולקיום מצוות. גם עם חבריו החסידים חדל להתרועע, מחשש פן ייסוהו בשבט לשונם ויעמידוהו במקומו. כל-כך התרחק עד כי אפילו לרבו, רבי נחמן, לא נסע עוד. בוש ונכלם היה להתייצב מול עיניו הטהורות של הצדיק.

שנים חלפו. פעם אחת הזדמן מידוענו ליריד הגדול שבאותה שנה התקיים בכרסלב. כדרכו, גם הפעם התרוצץ אנה ואנה, מכר וקנה. אל בית מדרשו של רבי נחמן מובן כי לא סר, וגם ממפגש עם חבריו החסידים התחמק.

אך הנה הוא נקלע לחנות אחת ששכנה מול בית הצדיק. באותה שעה הציץ הצדיק מחלונו ולרגע קט נפגשו מבטיהם של המתעשר שטר מהדרך ושל רבי נחמן. סימן לו רבי נחמן באצבעו כי ייכנס אליו. להחציף פניו עד כדי-כך ולהתעלם בבוטות מהזמנת הרבי – לא העז. גם לשאול יש תחתית.

כשנכנס פנימה הובילו רבי נחמן אל החלון. "מה אתה רואה שם?", שאלו.

"יריד רואה אנוכי", השיב. "סוסים ועגלות ואנשים אצים-רצים להרוויח את פרנסתם."

עתה סימן לו הצדיק כלפי מעלה, בכיוון השמים. "ובכן", אמר, "בעוד כך וכך שנים אני ואתה לא נהיה ביריד, אלא נהיה שם, למעלה. כל האנשים פה יתחלפו, העגלות יתחדשו ואפילו הסוסים יהיו אחרים. הכול כאן יפוג כלא-היה. שואל אפוא אני אותך: ריצה זו על מה ולמה? איך מגיע יהודי למצב שבו הוא טרוד כל-כך בענייני העולם הזה עד כי לא נותר לו כל פנאי להביט מעת לעת השמימה?!" ובמילים נוקבות אלה נפרד ממנו רבי נחמן.

קרא רבי נחמן לחסידו ר' חייקל. "רא מה עוללת בשפע שביקשת והשגת בעבורו. כלום שווה היה להחליף את העוני הגשמי בדלות רוחנית כה קשה?!" שקע רבי נחמן במחשבותיו וכעבור רגע הוסיף בפנים עגומות, "חוששני כי לבסוף אפילו התכריכים בהם ישכב, לא יהיו שלו..."

ספג ר' חייקל את דברי התוכחה בשתיקה של הכנעה. עתה גם הבין מדוע או השתמט רבו מלברך את בן-משפחתו בשפע.

ואכן, כדברי הצדיק כך היה: כעבור זמן לא-רוב חדל המזל להאיר פנים למתעשר. תחילה איבד את כספו ולאחר מכן גם את נכסיו, עד כי שב להיות עני ואביון ככתחילה.

מה העבודה הזאת בפסוק הקודם נאמר "זשמרתם את העבודה", והוא כנגד הזמנים שבהם יקומו הרבה בנים סוררים ויחשבו להרוס עבודה זו, להשבית את העם ממלאכת עבודת ה' יתברך באומרים, "מה העבודה הזאת לכם". ובעבור אותם מהרסים צריכה העבודה שימור ביותר.

(כלי יקר)

מדף שהיה תלוי בקרן-זווית. "טול מנורה זו, רץ ומשכן אותה, ובכסף קנה והבא לכאן מיני מאפה ומשקה", יעץ-פקד ר' חייקל על בן-משפחתו.

עשה העני כמצוות ר' חייקל ובתוך שעה קלה היה השולחן ערוך בכל-טוב.

הסבו רבי נחמן ושני החסידים אל השולחן, כאשר בניי לביני עברו לפני הצדיק בסך ילדיו הרבים של המארח. אם נדרשה הוכחה נוספת למצוקת העניות הקשה של בני המשפחה, היא ניתנה בדמות לבושם הקרוע והמטולא של הילדים.

"ישפיע נא רבנו שפע ברכה על הבית הזה ועל יושביו", ביקש ר' חייקל מרבי נחמן.

למרבה הפלא, השיש עצמו רבי נחמן כלא-שומע. "יברך נא רבנו את בעל הבית החי חיי דוחק קשים ואף-על-פי-כן מתאמץ לקיים בהידור מצוות הכנסת-אורחים!...", ניסה ר' חייקל במילים אחרות.

הפעם ניתן היה להבחין בבירור כי רבי נחמן שמע את הדברים גם שמע. לאחר שניות מספר של שתיקה השיב לר' חייקל: "אם זהו רצונך, השפע עליו אפוא אתה שפע?!"

הביט ר' חייקל ברבו כמשתומם. "מה זאת אומרת שאני אשפיע?...?", ניסה לרדת לסוף דעת רבו. "חוץ מזה", הוסיף, "חוששני מקפדת רבנו!"; נתן בו רבי נחמן עיניים מרגיעות. "אל חשש", אמר, "אל חשש".

אוראז קם ר' חייקל ממקומו, נטל דלי מלא מים ושפך את תכולתו על הארץ. לאחר מכן אחז במטאטא וגרף את המים לכל ארבעת הכיוונים. "ייתן ה' שפע מדרום, שפע ממזרח, שפע מצפון, שפע ממערב!", קרא.

לאחר שסיימו לסעוד את ליבם ובירכו על המזון, עזבו רבי נחמן ור' חייקל את הבית והמשיכו הלאה בדרכם.

הנה לא חלף זמן רב וברכת השפע אכן התקיימה.

בדומה לסברזקונו הבעש"ט, גם רבי נחמן מברסלב מרבה היה לנוע ממקום למקום ולפעול בו בהתאם לנדרשו. לעיתים קיצר את שהייתו בנקודת היעד ולעיתים האריך. פעמים הייתה מטרת הנסיעה גלויה וידועה לסובבים אותו ופעמים נותרה סתומה וחתומה, כרוב מעשיו והליכותיו.

באחת מנסיעותיו אלה נלווה אל רבי נחמן החסיד ר' חייקל, שנמנה עם תלמידיו הקרובים. בנסיעתם שוחח ר' חייקל עם רבו בענייני תורה ועבודת הבורא ובמידת הצורך שירת אותו.

והנה שקע רבי נחמן בשרעפי ור' חייקל התעטף בשתיקה על-מנת שלא להפריע את רבו. הנסיעה כך נמשכה שעה ארוכה ביותר, כאשר כל אותו הזמן שקוע רבי נחמן במחשבותיו. בשלב מסויים אף עצם את עיניו ור' חייקל תהה אם ער רבו או מתנמנם.

לפתע הבחין החסיד בשלט-דרכים המורה לכיוון כפר מסויים. הדרך הישרה והמהירה אל המקום שאליו היו פני הצדיק מועדות חלפה על-פני הכפר ולא עברה בתוכו. אך למראה שמו של הכפר, נזכר ר' חייקל בבן-משפחתו – אף הוא מחסידיו של רבי נחמן – שהתגורר באותו הכפר.

רעיון מבריק נצנץ פתאום במוחו: אותו בן-משפחה מטופל בילדים רבים ועני מרוד היה. "אם יזכה לארח את הרבי בביתו, אפשר ישפיע עליו הצדיק שפע ברכה והצלחה!", הרהר ר' חייקל בליבו. ומכיוון שעניו של רבי נחמן ממילא עצומות היו, הרשה לעצמו להורות לעגלון לפנות ולהיכנס – לשעה קלה בלבד – אל תוככי הכפר.

בהגיעם לביתו של החסיד העני, עצר העגלון את העגלה. רבי נחמן פקח את עיניו ולמראה ר' חייקל הגדול מהעגלה, ירד אף הוא. דרכו של רבי נחמן הייתה שלא להתעקש על שום דבר. וגם עתה, בהבינו כי ר' חייקל החליט לעצור לזמן-מה באמצע הדרך – קיבל זאת בהסכמה שבשתיקה.

נכנסו רבי נחמן ור' חייקל פנימה והדלות הקשה זעקה מכל פינה ופינה. בראות בן-המשפחה העני את רבו הגדול חוצה את מפתן ביתו, לא ידע את נפשו מהתרגשות. משך כיסא עץ מקולף ועלוב והזמינו להתיישב עליו.

"הזדרזו נא וערוך לכבוד רבנו שולחן, למען יסעד את ליבו ואגב כך יאצול לך מברכתו הקדושה!", דחק ר' חייקל בקרובו העני.

אלא שזה האחרון השפיל ארצה עיניים נכלמות. "איך בביתי מאומה", אמר כמתיסר. "הבית ריק, פשוטו כמשמעו!".

נשא ר' חייקל מבט רחום אל בן-המשפחה וניסה למצוא מוצא ממצב הביש. "אם-כן, סור נא לאכסניית-הדרכים הקרובה ביותר לכאן והבא משם מעט 'כיבוד'!", הציע.

אלא שגם העצה הזאת לא הייתה מעשית מקודמתה. "איך לי פרוטה לפרוטה", אמר בעל-הבית בבושת-פנים, "ולא זו בלבד, אלא שאף חייב הנני לבעל האכסניה כסף בעבור מזון שכבר משכתי ממנו בעבר, בהקפה...".

"מה עושים?!", מלמל ר' חייקל, אובד-עצות, "זוהי שעת-כושר ואסור לך להחמיץ אותה!".

לפתע צדו עיניו מגורת-שבת שניצבה בודדה על

הרב חיים שלום דייטש

לדקוד כל הדרך הביתה

בדרך כלל, כשאומרים על מישהו שהוא בינוני, מתכוונים שהוא לא מצטיין במה שהוא עושה: ספורטאי בינוני, נגן בינוני, תלמיד בינוני. כל אחד הרי רוצה להצטיין במשהו, להיות הכי טוב בתחומו, אז למה בעל התניא ייעד את הספר שלו להיות "ספר של בינונים"?

בחסידות מסבירים שצדיק הוא אחד שאין לו כלל יצר הרע, אבל הבינוני הוא מי שיש לו יצר הרע אלא שהוא נלחם בו, מתגבר עליו ומנצח אותו. למרות שהיצר הרע בוער בקרבו בכל מיני תחומים, הוא לא נכנע ומתייאש אלא ממשיך לעמוד על המשמר בכל שעה.

הרבי הריי"צ, שיום ההילולא שלו חל בי' שבט, דיבר על כך שתפקיד האדם הוא להשכין את הקדוש ברוך הוא בתוכי העולם הזה. איך עושים לה' דירה בעולמות התחתונים? כמוכן, לומדים תורה ומקיימים מצוות. אבל הדבר שמשכין את הקדוש ברוך הוא בעולם ומרומם אותו יותר מכל העולמות הוא 'אתכפיא' - כפיית הרצון והתגברות על היצר. כיוון שלצדיקים אין יצר הרע, ממילא העבודה הזו לא שייכת להם. רק אנשים שיש להם בעיות עם היצר הרע יכולים לעשות את זה, ולהשכין את הקדוש ברוך הוא בעולם התחתון ביותר.

מספרים שפעם הגיע מישהו לאדמו"ר הצמח צדק, נכדו של אדמו"ר הזקן. הוא התלונן בפני הרבי שלא משנה כמה שהוא לומד ולומד, אין לו תענוג בלימוד. כשהצמח צדק שמע את זה הוא הגיב: "אתה חושב שזו בעיה? להיפך, דע לך, זה שאין לך תענוג זה דבר טוב, הייתי מתחלף איתך! מה אפשר לעשות שלי יש?". ודאי שיש מעלה בלימוד תורה מתוך אהבה ותענוג, אבל יש מעלה מיוחדת במי שלומד בלי חשק, באתכפיא, רק מפני שה' אמר שצריך ללמוד תורה. מצד שני, הרבי מלובביץ' אמר שצריך גם וגם - גם אתכפיא וגם תענוג, אז כנראה שלצמח צדק היה כזה תענוג שכבר לא היה לו חלק של אתכפיא בכלל...

סיפור נוסף שמעתי מחסיד בשם ר' חיים משה אלפרוביץ', שהיה יהודי מיוחד מאוד. אחרי שהוא הגיע לארץ הוא הלך להיות שוחט, אבל כשמע שאנשים עזבו את השוחט הקודם שהיה במקום ועברו אליו, הוא עזב את המקצוע כדי לא להזיק לאף אחד בפרנסה. במקום זה הוא הפך לפועל פשוט במפעלי ים המלח, ובמשך כל השבוע היה אוכל לחם צר ומים לחץ. **כשעבד שם, הוא היה שומע כל מיני דיבורים לא כל כך טובים וניבולי פה, והוא ביקש מהקדוש ברוך הוא שיעשה אותו חרש**, כדי שלא יצטרך לשמוע כאלה דברים! הקדוש ברוך הוא שמע את הבקשה, ויום אחד נפלה לידו אבן גדולה ומרעש הנפילה הוא נעשה חרש. אבל הוא היה חרש מסוג מסוים, משום שבדברי תורה הוא כן היה שומע - אני עצמי ראיתי שהוא היה מקשיב לקריאת התורה מרחוק, אבל אם היית מדבר אליו מקרוב, היית צריך לצעוק עד שהיה שומע משהו... יהודי של פעם.

הכרתי יהודי שביקש מהקדוש ברוך הוא להיות חרש, ואכן הפסיק לשמוע כל דבר חוץ מדברי תורה < הרב שכטר ניסה להסתיר את הצדקה אבל לר' שלומקה מזויעל הייתה רוח הקודש גלויה < מדוע קינא הרבי הרש"ב בעגלון? < יהודי שלא היה לו חשק ללמוד תורה בא לשאול את הרבי וקיבל יחס מפתיע

הוא יכול לברך". אותו אדם אכן נתן לר' דוד את הפתקה וביקש שיברך אותו, ולאחר שהלך הבחין ר' דוד שהיו בפנים חמש לירות. ר' שלמה אמר לו שיקח את הכסף ויתן אותו למחותן שלו, כמקדמה על חשבון החמישים שהוא צריך לשלם לו. ר' דוד סיפר מאוחר יותר שזו הייתה החתונה הכי קלה שהייתה להם - המחותן לא ביקש יותר כסף...

עוד דבר חשוב שצריך לדעת הוא שיש אנשים שעושים אתכפיא כדי לשפר את המידות והאישיות. זה לא דבר רע, אבל זה גם לא שיא המעלה. זה נקרא כביכול "לא לשמה", אלא שמתוך שלא לשמה בא לשמה. אתכפיא בשביל מטרה יכול לעשות אפילו גוי. מספרים שאף על פי שאריסטו, ראש הפילוסופים, הכיר באחדות ה', ככל שהוא הכיר אותה יותר כך הוא נהיה יותר בעל גאווה. זה הבדל גדול בינו ובין הרמב"ם, להבדיל - מהלימוד הרוחני הרמב"ם נהיה יותר בשפלות ואילו אריסטו קיבל יותר גאווה. גם כשהוא הכיר את אחדות ה' זה היה בשביל הישות שלו, להרגיש טוב על כך שהוא מבין יותר מאחרים.

באמת עיקר האתכפיא וההתגברות על היצר היא לא כדי לקבל מזה משהו, אלא בגלל שכך רוצה ה' יתברך, וכשנעשה את זה נשכין את הקדוש ברוך הוא בעולם, אפילו בפעולה אחת קטנה. לחיים לחיים!

את הסיפור הבא שמעתי ממנו כמה פעמים: היה יהודי אחד בלובנין, אדם פשוט מאוד שעבד כעגלון. העבודה שלו הייתה מפרכת ביותר, הוא היה יוצא מהבית מוקדם בבוקר וחוזר מאוחר בלילה עייף ורוצץ. אף על פי כן, הוא הקפיד לקום בכל לילה לתיקון חצות. יהודי פשוט כזה, שברור שלא נמצא במדרגה כדי להבין מה המעלה של תיקון חצות, בוודאי קם רק בגלל שככה צריך. הרבי הריי"צ העיד על אביו, הרבי הרש"ב, ש"הלחיים שלו נפלו" מרוב קנאה בעגלון... אחרי יום כזה הוא מתגבר על עצמו וקם לתיקון חצות? אפילו הרש"ב הרגיש שהוא עצמו לא זכה להגיע למעלת אתכפיא, באופן יחסי, כמו אותו עגלון.

אחת הבעיות של מי שרוצה להתגבר על היצר היא שהוא חושש מכישלון. אולי אוכל לעמוד בניסיון פעם אחת, פעמיים, אבל כל החיים? זה בלתי אפשרי.

צריך לדעת יסוד גדול מאוד בעבודת ה' שהרבי היה אומר: ההפסד מכישלון בדבר רע הוא הפסד לא נצחי, משום שכל הרע הוא הרי זמני בלבד, "בילע המוות לנצח". יבוא יום והרע ייעלם, ולכן זה שנדבק בכך רע זו בעיה חולפת. לעומת זאת, אם אדם היה יכול לעשות דבר טוב ולא עשה זה כבר הפסד נצחי. כי הטוב הוא בלי גבול ובלתי קץ, וכשלא עשית את הטוב הזה, זה הפסד בלי גבול. לכן גם אומרים שעיקר ההפסד כשאדם עובר עבירה הוא לא העבירה עצמה - על זה אפשר לעשות תשובה ולתקן - כמו העובדה שהוא היה יכול לעשות מצווה באותו זמן והחמיץ את הרגע.

עכשיו נעשה חשבון: מה נחשב יותר - האם הפעם האחת בה הצלחתי להתגבר או הפעמים הרבות שבהן היצר ניצח? כשהיצר מנצח זה לא הפסד נצחי, אבל הפעם ההיא שאני ניצחתי נחשבת לי ניצחון לנצח.

האדמו"ר בית אהרן מקרלין כתב, מדוע זה לא חידוש שהאברכים של היום לא גדלים בעבודת ה'? כי הם לא יודעים להחשיב פעולות קטנות.

הוא העיד על עצמו: כשאני עובר ברחוב ומגיע הביתה, אני רוקד על כך שהצלחתי לעבור את הרחוב בשלום. הוא לא פירש למה הכוונה, אבל אפשר להבין לבד... ואצלנו? כשאדם נזהר לא להסתכל היכן שלא צריך, הוא צריך לצאת בריקוד. באותו אופן, אם יודעים להחשיב את המעלה של פעם אחת אתכפיא, גדלים בעבודת ה', ואם מזלזלים בזה, עומדים במקום.

יש פירוש יפה של הבית אהרן על פסוק בתהלים, "חישבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך". אם אני מחשיב את "דרכי", את מה שאני עושה, אז "רגלי" - כל הרגילות שלי שבה אל הקדוש ברוך הוא.

הרב שכטר מירושלים מספר סיפור נפלא ונורא על המעלה של מעשה אחד קטן. יום אחד אבא שלו, ר' דוד, הלך ברחוב ושמע מאחוריו אנחה. הוא המשיך ללכת, וכעבור זמן שמע עוד אנחה. הוא הסתובב וראה אדם נאנח, הוא שאל אותו: "למה אתה נאנח?" והאיש ענה, "מה זה משנה? אתה ממילא לא יכול לעזור לי". ר' דוד הסתקרן וביקש ממנו שיספר. בסוף הוא התרצה ואמר: "אני עומד לחתן את בתי בעוד שבועיים, וחסר לי חמישים לירות", סכום גדול באותם ימים. אמר לו ר' דוד: "שמע, גם בתי עומדת להתחתן, גם אני צריך חמישים לירות והצלחתי להשיג אותן. אבל החתונה תתקיים רק עוד כמה חודשים, ובינתיים קח אתה את הכסף". היהודי לא הסכים לקבל, אבל אחרי לחץ ותחנונים מצד ר' דוד הוא התרצה והשתכנע לקחת את הכסף.

ר' דוד היה אז ברחוב מפני שהוא היה בדרך לחברותא שהייתה לו עם ר' שלמה מזוועל, אחד מגדולי הצדיקים בירושלים, בעל רוח הקודש בגליון ממש. באותם ימים, כמעט לכל משפחה בירושלים היו סיפורי מופתים עליו. כשר' דוד הגיע ללמוד איתו, ר' שלמה מיד שאל אותו: "מה עשית עכשיו?". ר' דוד הבין שהוא רואה משהו, אבל לא הסכים לספר. "מה זה משנה, מה שעשיתי היה בשביל הקדוש ברוך הוא". אבל ר' שלמה אמר לו, "אם לא תספר לי, לא נלמד היום...". בסוף הוא הכריח אותו לספר, וכשר' שלמה שמע זאת הוא אמר: "דע לך, כל מה שהחסרת בגלגולים הקודמים - תיקנת בפעולה הזאת". זמן קצר אחר כך הגיע משהו ורצה לבקש ברכה מר' שלמה. הוא הושיט לו פתקה, אבל הרבי מזוועל אמר, "אל תיתן לי, תן את זה לחברותא שלי, עכשיו

מה איתך? שנה הבאה?

בגב פג'ים באוירה קסומה פתחנו מאוחר בשבילך מפרש באוירה חסיפית, מרוממת ואיכותית עם משפחות תורניות

טרה עילית
מפרש עם טיחות מאמת!

מזמנות ליצור קשר לקבלת תאריכים לימים הפתוחים שלנו!

ליוי אישי | עשייה חברתית | אפרשות לתכנית אלול | לפרטים ולהרשמה: 053-3328863 | ליאור

חדש! ספר מספר 8 יצא לאור!

מבצע! ספרים 8 | 79 | ספר 79 | רק ב-379 | רק ב-79

כולל משלוח טע פתח הבית!

קרן ההפצות נותנים בראש יהודי | רח' האומן 25 | ירושלים | לפרטים: 02-6794122 | www.roschy.org

מזמנות לקחת חלק במהפכת התשובה התל אביבית!

מחפשת גרעין? בואי לשירות לאומי בגרעין המיימני של ראש יהודי.

שירות ממלא ומאתגר בקירוב לבבות והפצת יהדות עם צעירים המחפשים חיבור. השירות כולל מגורים בתל אביב, פעילות בערבים, שבתות וחגים.

לפרטים: הדסה 058-6220278 | ראשי יהודי

מה המקום של 'דעת תורה' בחיים?

אין מקום לדעת תורה בחיים - יש מקום לחיים בדעת התורה.

דעת תורה איננה חלק מן החיים. היא לא סעיף ולא פלח, אדרבה - החיים כולם נובעים מן התורה. חז"ל אמרו שהקדוש ברוך הוא הסתכל בתורה וברא את העולם, כלומר שהעולם הוא ההופעה הגלויה של התורה שקדמה לעולם.

כשאנו אומרים "כי הם חיינו ואורך ימינו" איננו מתכוונים לשום הפרזה. אדרבה, יש כאן מיעוט משום שהתורה היא למעלה מכך, וחיינו ואורך ימינו הם רק סעיף אחד של התורה.

מתוך כך גם כשאדם מחפש נתיבים ישרים שיוליכו אותו בדרך ה', הוא שואף שהתורה היא זו שתכוון אותו. רוב בני האדם נבוכים משאלות קשות כשאין בידם לדעת מה רצון ה' יתברך במצבים מורכבים, ולכן עליהם להתייעץ עם תלמידי חכמים גדולים על מנת שידעו את הדרך אשר ילכו בה.

האם יש מגבלות של צניעות גם לגברים?

ראשית, יש לדייק - צניעות אינה מגבלה. המגבלה היא תופעת לוואי של הצניעות ולא עצם עניינה. הצניעות אינה עוסקת במכסה אלא במעלתו של המכוסה. תכשיטים יקרים אנו מצניעים בכספת, אך הכספת עצמה איננה צניעות ואינה הנושא, אלא חשיבותם ומעלתם של התכשיטים.

לאדם יש מעלה עליונה שהוא בעל כישרון להשתתף עם הקדוש ברוך הוא בהורדת נשמות לעולם וביצירתו של הדור הבא, כשעיקר כושר ההולדה שכולל את העיבור, ההנקה והגידול נתון יותר לאישה. על כן מעלת הצניעות מתגלה בה באופן עמוק, רחב ונשגב יותר. ובכל זאת, כמובן שגם אצל האישה יש מעלה יתרה של שותפות עם הקדוש ברוך הוא בבריאת הוולד ולכן כמו שמפורט בהלכות, בוודאי יש דיני צניעות גם לאיש.

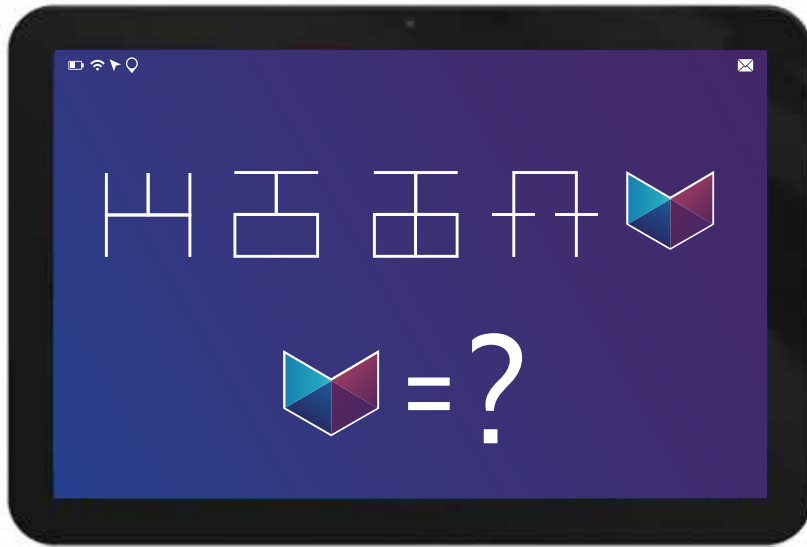
מדוע חכמים תיקנו לברך "שלא עשני אישה"? הם לא חששו שהאישה תיפגע?

אתה צודק שאין להעלות על הדעת שרבותינו יפגעו בדמותה הנשגבה של האישה, ואם כן נותרת השאלה - מדוע הם תיקנו כך את לשון הברכה?

בשיח השולט בדורנו אנחנו מתקשים להבין תשובה לשאלה זו. אף על פי כן, אפשר להצביע על שלוש נקודות: בבסיס הברכה עומדת הזכות שמאפיינת את האיש בריבוי המצוות שהוא חייב בהן, הכוללות גם את מצוות עשה שהזמן גרמן.

נקודה נוספת, חיצונית, היא שדמות האישה בעבר הייתה שונה לחלוטין מאשר כיום, והברכה נאמרה בדורות שבאמת מצב האישה היה שונה בתכלית. ונקודה פנימית, שיש באיש חלק תחרותי על מעלותיו וחסרונותיו, ואילו האישה אינה פונה לתחרות כזו ואדרבה, זו מעלתה הגדולה - שהיא לא בוחנת את עצמה מול האחרים אלא עסוקה במאפיינים העצמיים שלה ובמקורם האלוקי, וזהו "שעשני כרצונו".

בס"ד

פתרת? חקומך איתנו!

<p>יום ייעוץ לימודים אישי</p>		
<p>קמפוס טל - בנות רח' בית הדפוס 7, גבעת שאול, ירושלים</p>	<p>קמפוס לב - בנים רח' הועד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים</p>	

לתיאום פגישת ייעוץ: 1-700-50-32-32

▼ **תואר ראשון** | הנדסת אלקטרו-אופטיקה | הנדסת חשמל ואלקטרוניקה | הנדסת תוכנה | הנדסת מערכות תקשורת | הנדסת תעשייה וניהול | מדעי המחשב | חשבונאות ומערכות מידע | מנהל עסקים | ביו - אינפורמטיקה | סיעוד

▼ **תואר שני** | מנהל עסקים M.B.A. | פיסיקה/הנדסת אלקטרו-אופטיקה M.Sc. * | סיעוד M.S.N. *

▼ **מכינה לאקדמיה** | מתעניין בעתודה? הצטרף לקבוצה "אחרי לעתודה" בפייסבוק

מנהיגות. ערכים. טכנולוגיה.

מרכז תל אביב | מנהל עסקים | פיסיקה/הנדסת אלקטרו-אופטיקה | סיעוד | מנהל עסקים | ביו - אינפורמטיקה | סיעוד | מנהל עסקים | ביו - אינפורמטיקה | סיעוד

www.jct.ac.il | 1-700-50-32-32